ԺԶ՛ ՏԱՐԻ 3576 (Ն. Տ.) 27 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1896 15 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1896 12 ՇԱՊԱՆ 1313 Ե. ԿԻՒՐԱԿԷ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ Է ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ՅՕ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ووك غزته‌سى اداره‌سى

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դանեկան աժար	150
»	Վեցամսեայ	»	75
»	Եռամսեայ	»	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք	56
»	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի			2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միասին			Դրաւ 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հեռեւեալ՝ ծանուցումներ կընդունին
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՏՊԱՐԱՆՆԵՐԸ

Մեր աշխատակից Յ. Թ. Հինդլեան աւարտեց իր զուիցերական տպաւորութիւններուն շարքը, այցելութեան մը յիշատակութեամբ ի Վիէննա, Մխիթարեանց վանքը։ Աւելորդ գտնեցինք էր քիչ մը ընդարձակօրէն նկարագրելու այդ հոյակապ հաստատութիւնը, կեդրոն մտաւորական զարգացման, որ իր պարբերական հանդէսովը, տօնային, գրական ու գիտական նիւթերու վերաբերեալ օգտակար հրատարակութիւններովը, իր ժիր միաբաններուն աշխատութեամբը ընդհանուր համակրանք կը գրաւէ ազգին մէջ։ Դեռ վերջերս, Գեր. Այտընեան աբբահօր յիսնամեայ յոբելեանին առթիւ ամեն կողմէ արտայայտուած խնդակցական ու շնորհաւորական զգացումներն հաստատեց էին այդ համակրանքին, որքան բազմահմուտ յոբելեարի անձին ու գործերուն նկատմամբ՝ նոյնքան այն մեծ վանքին ու միաբանութեան որուն գլուխը կը գտնուի արժանաւորապէս։

Նոր տարւոյ առթիւ, Մխիթարեան Հարք հրատարակած էին «Ցուցակ գրոց Մխիթարեան տպարանի ի Թրիեստ և ի Վիէննա, 1776—1895» զոր ստացանք Հինդլեանի վերջին թէրթին հետ. Այդ տետրակ կը պարունակէ հինգ հարիւրէ աւելի հատորներու ցուցակ մը, մեծագոյն մասն հայերէն, մանրամասնաբար յիշուած գրքի ու հեղինակի անուններովը զորս աչքէ անցունելն իսկ բաւական է գաղափար մը կազմելու համար այն համբերատար ու ձեռնհաս աշխատութեան վրայ զոր թափած են գրասէր վարդապետներ՝ մէկ դարու մէջ հայ մատենագրութիւնն օժտելու համար այնքան կարեւոր երկասիրութիւններով։ Գուցէ գիտուի թէ 1776էն 1895էն բաժնող անջրպետին բաղդատմամբ, լոյս տեսած գիրքերուն որակը եւ քանակը աւելի կրնար ըլլալ։ Մանրակրկիտ ուսումնասիրութեան գործ է այդ զննութիւնը, խղճամիտ դատաստան մը ընելու համար. բայց, ընդհանուր առմամբ, կը տեսնենք որ այդ աւելի քան հարիւր տարւոյն առաջին կիսուն եղած հրատարակութիւնները՝ աւելի դասական ու կրօնական գիրքեր և թարգմանութիւններ, հետզհետէ վերածուած են ժամանակին ոգւոյն, պահանջման ու ճաշակներուն համապատասխանող հրատարակութիւններու, որոնց մէջ լուրջ ուսումնասիրութիւնը, բազմակողմանի հմտութիւնը և սրտագրաւ նիւթեր կարեւոր տեղ մը կը գրաւեն։

Այս ուղղութեամբ, ամեն բանաւէր հայ կը յուսայ, և իրաւունք ունի սպասելու, որ նոր շրջանին մէջ, ուր թեւակոխեց Վիէննայի Մխիթարեանց տպարանն 1896 ին, աւելի բազմանայ ու ճոխանայ իր օգտաշատ հրատարակութիւններուն շարքը որոնց մէջ առաջին տեղը գրաւելու կոչուած է այն մատենագիտական հրատարակութիւն որուն ձեռնարկուեցաւ՝ Գեր. Այտընեանի յոբելեանին առթիւ։

Երբ կը խօսինք Վիէննայի վանքին վրայ, միտքերնուս կը ներկայանայ, իբրաց բնական կարգով, քոյր հաստատութիւն մը, Վենետիկի վանքը որուն հանգիստարանը, Բազմավէպ, և հրատարակութիւնները ոչ նուազ կարեւոր տեղ մը կը գրաւեն մեր մատենագրութեան մէջ։ Աւստրիական ոստանի հայ տպարանին մէջ աւստրիացի պատանիներն են որ հայերէն տառերը կը շարեն, Ս. Ղազարու մենաստանի տպարանին մէջ խտալացի պատանիներ. ուշագրաւ չէ՞ որ հայ տպագրութեան գեղեցկագոյն նմոյներն և արուեստագիտական նորութիւններով օժտուած էջերը կը պատրաստուին օտար գրաշարներու ձեռքով,— ինչ որ հայ գրաշարական մարմնին արժանիքը պակսեցունելու հանգամանք չունի, քանի որ անոնք ալ Պոլսոյ մէջ, Թիֆլիզի մէջ և ուրիշ կեդրոններ կարտադրեն ընտիր գործեր, իրենց տրամադրութեան ներքեւ գտնուած միջոցներուն չափով։

Վենետիկի Մխիթարեանց տպարանէն նոր ցուցակ մը չի ստացանք տակաւին, բայց ձեռքերնիս անցաւ հնախօսական տետրակ մը, նոր տպուած, որ Եգիպտոսի հին եկեղեցեներու և վանօրէից պատմութիւնն է, արաբերէն գրուածքէ մը քաղուած և ծանօթութիւններով ու մեկնութիւններով ճոխացած։ Այս կարեւոր երկասիրութիւն, հազիւ 90 էջէ բաղկացած հատորիկ մը, շատ մը ստուար գիրքերէ աւելի կարժէ իր հմտալից պարունակութիւնովը որ հեռաւոր անցեալի մը վրայ կը խօսի և շահեկան հնութիւններու վրայ լոյս կը սփռէ։

Վենետիկի Մխիթարեան Հայրերը իրենց հնախօսական ու մատենագրական հրատարակութիւններու շարքին վրայ ժամանակակից գրականութեան էջեր ալ աւելցունելու ջանք մը կը ցուցնեն. այս ճիւղին կը պատկանի Ադամեանի կենսագրութիւնը՝ ողբացեալ արուեստագէտին անտիպ նամակներովը ու քերթուածներովը, որուն տպագրութեան ձեռնարկած են վաղուց և որուն երեւումը համակրանքով պիտի ողջունուի։ Տ.

ԷՄԻԼ ԶՕԼԱ ԵՒ ԺԱՔ ՍԷՆ–ՍԷՌ

Ֆիկարոյի քաղաքական խմբագիր «Ժաք Սէն-Սէռ»ի, կամ իր բուն անունով Արման Ռօզէնթալի ձերբակալութենէն ի վեր անոր շուրջը կատարուող գայթակղական յայտնութիւններուն մէջ՝ ամենէն աւելի ուշադրութիւն կը գրաւէ պարագայ մը որ նշան մը կը համարուի անոր ունեցած գաղտնի յարաբերութիւններուն Գերմանիոյ հետ։ Այս յայտնութեան առիթ տուաւ Զօլայի մէկ նամակը որ հրատարակուեցաւ այս օրերս բարիզեան թերթերուն մէջ։ Աւասիկ իրողութիւնը։

1892ին, երբ հրատարակուեցաւ Զօլայի Տէպաքլը,—ուր 1870-71ի պատերազմին գլխաւոր անցքերուն յիշատակութիւնը կայ,—Ֆիկարօն յօդուած մը հրատարակեց «Թանէա հարիւրապետ» ստորագրութեամբ զոր թերթին խմբագրութիւնը իր կողմէ կը ներկայացունէր իբրեւ գերմանացի սպայ մը։ Այդ յօդուած կ'ամբաստանէր Տէպաքլին հեղինակը թէ ֆրանսական հայրենասիրութեան դէմ մեղանչած է և այս տեսակէտով բուռն քննադատութիւններ կը տեղացունէր մեծանուն վիպասանին գլխուն որ՝ աւելորդ է ըսել՝ գիտցաւ ինքզինքը պաշտպանել այդ զրպարտութիւններուն դէմ, հայրենաշունչ յօդուածով մը։

Այդ թուականին գրոյց շրջեցաւ թէ Ժաք-Սէնսէռ մատ ունէր Թանէա հարիւրապետին գրուածքին մէջ։ Հիմակ, որ Ռօզէնթալի դիմակը վար առնուեցաւ, խմբագիր մը Զօլային դիմելով հարցուցեր է թէ ինչ տեղեկութիւն ունէ՞ր այդ պարագային։

—Կատարելապէս, պատասխաներ է վիպասանը։ Չեմ կարծեր որ յօդուածը գրողը Պ. Սէն-Սէռն եղած ըլլայ, բայց թարգմանողն ինքն էր։

«Երբ այդ պարսաւական գրուածքը երեւցաւ, ես Միջերկրականի եզրը կը գտնուէի։ Բարիզ վերադարձիս, ուզեցի գիտնալ այդ հրատարակութեան պատմութիւնը։ Շատ չանցած մինչեւ ինծի լուր հասաւ թէ, Պ. Սէն Սէռ խառնուած էր գործին։ Չի ծածկեցի դժգոհութիւնս որ արդար էր կարծեմ։

«Ժամանակ մը ետքը, Ֆիկարօյի խմբագրատան մէջ իրեն հանդիպեցայ։ Պ. Սէն—Սէռ զարմանալի համարձակութիւնով մը դէպի ինծի գալով—Կ'երեւի թէ, սիրելի վարպետ, ըսաւ, ինծի դէմ նեղացած էք Տէպաքլին վրայ հրատարակուած գերմանական յօդուածին պատճառաւ։ Ես կարծեցի ձեզի հաճելի գործ մը ըրած ըլլալ՝ զայն թարգմանելով։—Ինչպէ՞ս, պատասխանեցի, կրցաք ենթադրել թէ գոհ պիտի ըլլայի բարիզեան թերթի մը մէջ կարդալով որ բրուսիացի սպայ մը կայ եղեր որ ինձմէ աւելի կը սիրէ Ֆրանսան։ Եւ, խօսակցութիւնն ընդհատեցի այստեղ։ Այդ օրէն ի վեր, կասկածանքով կը նայէի Պ. Սէն-Սէռին որուն մասին, արդէն, բնաւ որ և է համակրանք չեմ զգացած։

«Երբ այս յօդուածին և անոր խիստ ոճին խօսքը բացի Պ. Մանեարի (Ֆիկարոյի հանգուցեալ խմբագրապետը)—«Բայց աւելի խիստ էր այն, պատասխանեց Պ. Մանեար, և ես զանազան կրճատումներով մեղմացուցի զայն։

«Աւասիկ, յարեր է Տէպաքլին հեղինակը, ինչ որ կրնամ ըսել ձեզ, բայց կրնաք հրապարակել այս իրողութիւնը»։

Բարիզեան մամուլը բաւական զբաղեցաւ այս յայտնութիւնով որ կուգար սաստկացունել Մաքս-Լըպօտիի գործին առթիւ ամբաստանուած խմբագրին ճախորդ վիճակը։

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ
ԱՌ ՍԱՄՈՒԷԼ ԵՐԷՑ

Արժանընտիր Տ. Հայր.

Դժբաղդաբար անձնապէս զձեզ ճանչնալու պատիւը չունիմ, բայց ձեր հրահանգիչ գրութիւնները գրեթէ կը լափեմ. ի՞նչ և ո՞վ կրնայ հոգւոյն և խղճին թելերը թրթռացնել քան կրօնական խօսքերն և այն ալ երբ ձեր գրչով արտայայտուած ըլլայ։

Պատուական երէց, բարեկամներէս մին որ հաղորդակցութեան մէջ էր քահանայից և կուսակրօնաց դասուն հետ իր ուսուցչական պաշտօնին բերմամբ, տեսակ մ'ամբարիշտ եղած էր, միսթիքականութիւնը կը խառնագովէր. սակայն ձեր պատուական յօդուածոց շարքը կակղացուցին սիրտը ու հոգւոյն սկսաւ սրանալ յերկինս և աղօթել. մի օր, երբ կը գրէիք Աղքատախնամ ընկերութեանց և խնամակալութեանց վրայ, ի մէջ այլոց կառաջարկէիք, որ քահանայք եւս անդամակցելով իրենց ծուխերու մէջի կարօտեալներուն օգնութիւն հասցընեն և այլն։

Արդէն ըսի թէ բարեկամս ուսուցչական խմբին կը պատկանի, մանաւանդ անոնց՝ որոնց նիւթական վիճակը նախանձելի ըլլալէ խիստ հեռու է. համոզեցի որ իր ծանօթ քահանային միջոցաւ յայտնէ իր կացութիւն, իր և իր ընտանեաց գլխուն եկած աղէտները. հարկ է ըսել թէ զաւակացի է և իր ծանօթ քահանան զաւակները իրեն հետ պաշտօնավարող անձ մ'է որ այսօր բաղդին բերմամբ ամենակարեւոր թաղի մը մէջ քահանայութեան բարձր պաշտօնին հասած է միմիայն ի շնորհս իրեն հայրենակից Աւագ քահանային։

Վերջապէս սրտաշարժ նամակաւ մը յայտնելով իր և իւրայնոց վիճակը, աղաչեց որ անձամբ հաճի իր քով գալով մանրամասնութիւնը՝ բերանացի լսելով զարժանն տնօրինել։

Ցօրէ անտի մէկ ամիս անցաւ, այն քահանան ոչ անձամբ և ոչ ալ նամակաւ (թերեւս նամակ գրել չգիտեր) միխիթարեց մեր արգահատելի բարեկամը. այսպիսի յուռահատ կացութեան մը դատապարտուած է որ ամենէն անսիրտ մարդն անգամ կը կարեկցի, բայց այն Արժանապատիւ պաշտօնակիցը ակնարկ մը ձգելու իսկ չզիջանիր, փառաց գագաթնակէտը հասած կարծելով ինքզինքը։

Պատուական՛ երէց, դուք շարունակեցէք գրել, կաղաչեմ. թող ձեր կարգ մը պաշտօնակիցները տունէ ի տուն մտնելով իրենց քսակը լեցնելու միայն աշխատին. թող շարքեն թշուառաց արտասուքները, թող միխիթարական բառ մը իսկ չարտասանեն (խօսելու կերպը գիտե՞ն արդեօք), այն բանին որ իրենց չահուն նպաստաւոր չէ՛ թող չհետաքրքրուին. ըստ Փրկչին բանից, ոչ միայն հացիւ կեցցէ մարդ այլ ամենայն բանիւ Աստուծոյ. այն Աստուծոյ խօսքը՝ ձեր պատուական գրչովը արտայայտեալ գրութեանց մէջ կուզենք գտնել և անոնց տալ մեր հոգւոյն։

Կալաթա ՄՀԻ. ՍՄԲԱՏ

ՍԱՄԱԹԻՈՅ ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ

Սամաթիայէն նամակ մը ստացած ենք որ կը գանգատի Ս. Սահակեան և Ն. Վարդուհեան վարժարանին արդի վիճակէն։

Աւասիկ նամակագրին գլխաւոր գանգատները, զոր կը հրատարակենք յուսալով որ Թաղական Խորհուրդ և Հոգաբարձութիւն ուշադրութեան պիտի առնեն զայնս, և եթէ անճիշդ կէտեր կան, պատրաստ ենք իրենց հերքումն հրատարակելու.

«Զարմանալի չէ՞ որ Թաղային այս վարժարանը երկու հայկաբան ուսուցիչ ունենալով (Պ. Ճիէրճեան և Պ. Պարթեւեան) չորս գաղիաբան ուսուցիչ ունենայ (Պ. Պ. Պապու, Ոսկան, Սամուէլեան և Աչճեան)։ Եւ ասով մէկտեղ, ֆրանսերէն լեզուի մէջ այնքան առաջացած են որ շրջանաւարտ մը նախապատրաստական կարգի մը աշակերտին չափ միայն ֆրանսերէն կը խօսի։

«Ձայնական երաժշտութեան դասատու մը բերին, որ՝ շատ չանցած ճանբուեցաւ, ստակ չի տրուելուն համար։ Քանի՞ աւելի մանչ և աղջիկ կը մեկնին վարժարանէն. հարցնող փնտռող չիկայ։ Այս ճամբով, մինչեւ ամսոյ վերջը, դասատուներն ալ պիտի մեկնին կամ ճանբուին։

«Լաւագոյն չէ՞ր 10—15 ուսուցչի տեղ՝ 5—6 ուսուցիչ ունենալ, համեստ պիւտճէի մը համաձայն, որոնք գիտնան սակայն հիմնական կրթութիւն մը տալ»։

Ս. Սահակեան և Ն. Վարդուհեան երկսեռ վարժարանին վաղեմի համբաւը և Սամաթիոյ ազգայիններուն կրթասիրական զգացումները ծանօթ լինելով ամենուս, այս նամակին հրատարակութենէն բարիք միայն կը սպասենք, որոնց որ անկ է՝ լուրջ ուշադրութեանը ներկայելով զայն։

ԱԼՔՈՂԱՄՈԼՈՒԹԵԱՆ ՎԻՃԱԿԱԳԻՐ

Ֆրանսացի երեսփոխան մը այս օրերս առանձին տետրակով հրատարակեց իր մէկ ճառը զոր արտասանած էր հակալքոլական դաշնակցութեան նիստին մէջ։ Ճշդելէ յետոյ թէ Ֆրանսայի մէջ որքան ալքոլ կը սպառի, վիճակագրութիւններու յենլով կը պարզէ թէ զինուորական ծառայութեան կոչուող երիտասարդներու ֆիզիքական կարողին վրայ ի՞նչ ներգործութիւն կընէ այդ մոլութիւն և թէ որքա՞ն մտային խանգարման ու անձնասպանութեան դէպքեր կը պատահին միեւնոյն պատճառով։

1831ին, ալքոլամոլութենէ առաջ եկած մարմնական տկարութեան պատճառով զինուորական ծառայութենէ զերծ մնացողներուն թիւն էր 100ին 21։ Մինչեւ 1860, այս համեմատութիւն մեծ փոփոխում չի կրեր։ Իսկ այդ թուականէն սկսեալ, կը շատնայ. 1885ին, 100ին 31, 32 և 33ին միջեւ էր։

Նոյն ժամանակամիջոցին, մտային խանգարման դէպքերը կը բազմանային ի Ֆրանսա։ 1835էն 1839, 10,000 հոգիէն 3-4ը մտային խանգարում կունենային. 1859ին, 10,000էն 9ը. և այդ թուականէն սկսեալ, համեմատութիւնը կը բարձրանայ, մինչեւ 15 (1892ին)։ Կրնայ առարկուիլ թէ մտային խանգարումը միմիայն ալքոլամոլութենէ առաջ չի գար. այս առարկութիւնը ճիշդ գտնելով, ֆրանսացի երեսփոխանը վիճակագրական ցուցակներով կը ճշդէ թէ ալքոլամոլութեան պատճառով խենդեցողները ի՞նչ թիւ կը կազմեն. 1861էն 1865 — 252 հոգի. 1866էն 1870 — 713 հոգի. յաջորդ հինգ տարիներուն մէջ 901ի կը բարձրանայ անոնց թիւը. իսկ 1876էն 1880 — 1220ի։ Յաջորդ հինգ տարիներուն մէջ՝ 1477ի։ 1892ին և 1893ին՝ 3271 և 3386 էր։

Անձնասպանութեան մէջ ալ ալքոլամոլութիւնն իր բաժինն ունի. 1836ին, 100 անձնասպանէն 5ը այդ պատճառով վերջ տուած էին իրենց կեանքին. 1891ին՝ 100ին 11ը։ Եւ ասոնք այն դէպքերն են միայն որոնք ուղղակի ալքոլին ազդեցութեան տակ գործուած են. իսկ այդ մոլութեան անուղղակի առաջ բերած աղէտները անհաշուելի են։

ԱՌՕՐԵԱՅ ԹՈՅՆԵՐ

Ջիղերուն համար մտաւորական և մարմնական գրգռութիւնք խթան և խարազան են։ Թողունք մտաւորականը և առնենք մարմնական այն գրգռութիւնները որք մարդոց համար գրեթէ ջղային գրգռութեան ամենօրեայ պատճառներ են։ Ասոնք են՝ խահուէ, թէյ, զօրաւոր համեմներ (պահար) ծխախոտ և ալքոլ։

Մեր գործարանները այնպէս վարժեցուցած ենք այս թոյներուն, որ —քիչ քանակութեամբ առնուած ատեն— գրեթէ չեն վնասեր մեր անձին, և ընդհակառակն հաճելի կը թուին։

Այդ թոյներուն մէջէն առնունք խահուէն և թէյը։ Ի՞նչ նպատակաւ կը գործածենք զայնս։— Իբրեւ հաճոյք և իբրեւ կազդուրիչ։

Բայց գիտնալ պէտք է թէ թէյն ու խահուէն սննդարար ըլլալու համար, պէտք է կաթով խառնել և սպիտակ հաց բրդել մէջը ու այնպէս ուտել, թէ ոչ՝ սնունդ չեն տար։ Խահուէին և թէյին մէջ % 12 հաւկթի ճերմկուց կը պարունակի, կրացած վիճակի մէջ, և այդ չհալիր, եթէ խահուէն կամ թէյը պատրաստելէ առաջ եռացուցած ջուրին մէջ քիչ մը սոտա չխառնուի։ Այդու իրենց մէջ գտնուած քաֆէինը և թէյինը ազդեցիկ կ'ըլլան, որոնք ջերմագանց կազդուրիչներ են ուժասպառութեան դէմ։ Ասոր համար է որ ճաշէ ետքը փոքր գաւաթ մը խահուէ խմել սովորութիւն եղած է։

Խահուէն իբրեւ դեղ կը գործածուի սրտի տկարացած գործունէութիւնը վերակազդուրելու համար, և իբրեւ դեղթափ՝ նիքօթինի, մօրֆինի և այլն։ Երբ խահուէն կամ թէյը չափազանց խմուի, սրտի բաբախում, անձկութիւն, տաքութիւն, անքունութիւն և մկնակծկում առաջ կը բերէ։

Ով որ իւր զաւկին ջիղերը անվնաս պահել կ'ուզէ, պէտք չէ որ զուտ խահուէ տայ անոր. նա որ կարող չէ զուտ կաթով նախաճաշ տալ զաւկին, կամ ֆիզիքապէս անյարմար դատուի կաթը, կրնայ խոզկաղինը պատրաստել իբրեւ խահուէ և թէյի նախաճաշ մը տալ տղուն։

Իսկ ծխախոտի չափազանց գործածութեան դէմ խօսիլը խուլերուն քարոզ տալ ուզելու կը նմանի, որչափ որ ալ նիքօթինը թոյներու ամենավտանգաւորն եղած ըլլայ։

Մարդ եթէ կրնայ, թող միտք բերէ թէ իր առաջին անգամ ծխած սիկառը ի՜նչ տակնուվրայութիւն պատճառած է վրդովկինքուր իր բովանդակ մարմնոյն մէջ։ Չափազանց ծխողներուն մեծագոյն մասը զանազան ցաւեր ունին, և առանց բժշկուելու տարիներ ընդ երկար գարմանել կուտան անձերնին. իրենց այդ ցաւերուն պատճառը նիքօթինի թոյնն է։ Այդ չափազանց ծխողները սոյն վտանգաւոր վիճակին վրայ չմտածելէ զատ, բժշկէն ալ կը պահեն իրենց մոլութիւնը. չեն ըսեր թէ սիկառը բերնէն չկարենալ ձգելու չափ մոլի են, վախնալով որ բժիշկը մի գուցէ արգիլէ իրենց ծխելը։

Այդ վիճակին մէջ է որ ստամոքսը դըժուար կը մարսէ, կոկորդը միշտ գրգռուն է, խռչակն ու լեզուն կորուսած են իրենց բնական վիճակները. մին կեռայ և միւսը համ չառներ։ Նիքօթինի վնասաբեր ազդեցութեանց դէմ դնելու միակ միջոցը չի ծխելն է, իսկ եթէ կարելի չըլլայ՝ օրական սպառումը գոնէ 5-6 սիկառէթի իջեցունել։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (51)

ԲՈՒԷՌ ՏԷԼՔՈՒՌ

ԴԱՏԱԿԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔ ՄԸ

ԳԼՈՒԽ ԺԱ.

ՈՒՐ ՊՕՆԷՕՅԼ ՄԱՐՔԻԶԸ ԿԸ ՑԱԲՈՒՆԱԿԷ ՑԱՀԱԳՐԳՌՈՒԹԻՒՆ ՄԱՔՍԻՄԻ ՎԻՃԱԿԻՆ

Կառքը շուտով հասաւ ապարանք։ Դատական պաշտօնատունէն մինչեւ Բայէն փողոցը՝ Պ. Տիւշաթէլ ամեն բան պատմած էր դատաւորին. Պ. Բերնըլէն շատ ուրախ կ'երեւար պարագաներու այս համաձայնութենէն։

Ինքն ալ Պ. Տիւշաթէլի յայտնեց իր կեանքին պատմութիւնը, և խնդրեց տօքթօրէն որ զինքը ներկայացնէր Պ. տը Լօնբրէին, շատ զգուշաւոր կերպով։ Ամենքն ալ արդէն հասկնալու էին գաղտնապահութեան արժէքը, այն դէպքերուն պատճառաւ որոնք տեղի պիտի ունենային։

Բակը մտնող կառքին աղմուկէն Ալիս անապարանոց ելած էր աժգոյն, յուզուած դողահար։

Մեծ հօրը վազելով և անոր ձեռքերը բռնելով.

—Օ՜հ, տեսնել կուզեմ, եկաւ, մեծ հայր։

Ծերունին, թերեւս իր թոռան չափ յուզուած, թողուց որ թոռը քաշէ տանի զինք. բայց հոն չհասած, դուռը բացուեցաւ շառաչմամբ ու ներս մտաւ Մաքսիմ, նախ և առաջ ինք վազելով նշանածին դիմացը։

Ալիս և Պ. տը Լօնբրէ այնքան չէին յուսար տեսնելու Մաքսիմը որ քանի մը վայրկեան ափիբերան մնացին։ Ալիս, սոսկալի աղաղակ մը արձկելով նետուեցաւ երիտասարդին բազկացը մէջ, որ երկար ատեն սրտին վրայ սեղմած բռնեց զայն։

Մաքսիմի ետեւէն կը հասնէին Պ. Բերնըլէն և տիկին Մարիօն, և յետոյ տօքթօր Տիւշաթէլ։ Այս վերջինը իր բարեկամին վազելով հարցաքննիչ դատաւորին քով տարաւ։ Երեքն ալ ալ քանի մը վայրկեան խօսեցան մեղմիւ։ Այս միջոցին, տիկին Մարիօն, Ալիս և Մաքսիմ, երեքն ալ հաւաքուած, իրարու ձեռք սեղմած, կը խառնէին իրենց արցունքները՝ հատկտեալ խօսքեր կակազելով։

—Իմ թոռս կնոջ մը կորուստ ունի, ըսաւ Պ. տը Լօնբրէ, խոնարհելով Պ. Բերնըլէնի առջեւ, ձեր յայտնած երկիւղները պիտի անհետանան։

—Եւ ես իմ հին բարեկամիս կարծիքէն եմ, ըսաւ տօքթօրը։

—Ես համոզուած եմ օրիորդ Լօնբրէի բարձր տեսութեանը և անոր նկարագրին վրայ, պատասխանեց դատաւորը. ուստի բոլորովին վստահ եմ ձեր խօսքերուն։ Կը բաւէ որ դուք հաստատէք, որպէս զի ես հաւատամ։ Մանաւանդ որ խնդիրն այս երկու տղաքներուն շահուն վրայ է։

—Եկէք, պարոն, ըսաւ կոմսը։

Երեք մարդերը մօտեցան տիկին Մարիօնի և երկու սիրեցեալ զաւկներուն. Պ. տը Լօնբրէ նշան մը ընելով իր դրացիներուն, իր թոռան քով գնաց և բռնեց անոր ձեռքը։ Յետոյ խոնարհելով տիկին Մարիօնի առջեւ, ըսաւ.

—Քանի մը ժամ առաջ, տիկին, պարտաւորեալ դիրերուն կարգը փոխել, և ուղղակի խնդիրք մը ուղղել ձեզ զոր պարտաւոր էք ընդունիլ, ըստ սովորական կանոններուն։ Հիմակ աւելի հաճոյք կը զգամ որ Պ. Բեռնըլէն և դուք, տիկին, գաք ձեր Մաքսիմ զաւկին համար խնդրել իմ Ալիս թոռանս ձեռքը։

Այս վերջինն իր մեծ հօրը կը նայէր ապշութեամբ, միւսները կը ժպտէին։

—Սիրելիս, շարունակեց Պ. տը Լօնբրէ, խօսքն իր թոռանը ուղղելով, կը հասկնամ քու զարմացումդ. պիտի գոհացունենք քու հետաքրքրութիւնդ, երբ արարողութիւնը ակսի։

—Այո, օրիորդ, ըսաւ Պ. Բերնըլէն ծանրապէս, բռնելով Նինայի ձեռքը. ձեզ պիտի ընկերոնանք մեր գործին համար. բայց այսուհետեւ տիկինը և ես կուզենք ըսել ձեզ այն կապը որ մեզ կը կապէ մեր սիրելի Մաքսիմին։ Մեր զաւակն է։ Կուզէ՞ք մեր աղջիկն ըլլալ։

Ալիս բարձր նկարագրի տէր ըլլալով՝ կը հասկնար ըսած խօսքերուն փափկութիւնը։ Անմիջապէս հասկցաւ թէ մեծ գաղտնիք մը իրարու կը կապէր տիկին Մարիօնը, իր նշանածը և հարցաքննիչ դատաւորը։ Պէտք չունէր բացատրութիւններ ուզելու և սպասելու էր որ անոնք տրուէին։ Արդէն ի՞նչ փոյթ։ Իր երջանկութիւնը կատարեալ չէ՞ր այնուհետեւ։

Ցուցմամբ համբուրեց իր մեծ հայրը, յետոյ՝ իր ճակատն յարգանօք ընծայելէ ետք Պ. Բերնըլէնի, Նինայի բազկաց մէջ նետուեցաւ։

Տիկին Մարիօն, բռնելով իր զաւկին ձեռքը՝ Ալիսի ձեռքին մէջ դրաւ։

—Սիրելի տղաք, ըսաւ, հիմակ իրօք նշանուած էք։

Յետոյ իր սիրահարին նայեցաւ։ Սա հասկցաւ և նոյն ձեւով պատասխանեց, խոստում մը բանաձեւելու պէս. այն է իր զաւկին պատիւը վերահաստատել։

Մինչ երկու սիրահարները սիրային խօսքեր կը փոխանակէին իրարու, միւս չորսը, մէկդի քաշուած, կ'որոշէին ըստ կարգի շուտ ամուսնութիւնը կատարել։ Երկու նշանածներն ալ երկար բարակ կը խօսակցէին.

—Ինչ՛ղճ Մաքսիմ, կ'ըսէր Ալիս, որքան տառապած ըլլալու էք։

—Շնորհակալ եմ, Ալիս, որ երբեք չի տարակուսեցաք վրաս։

—Աւա՜ղ, մարդ երբեմն չի՞ խաբուիր։

—Եւ այն չար մարքիզը։

—Ի՞նչ մարքիզ։

—Ձեր բարեկամը, Պ. Շառլ տը Պօնէօյ։

—Ի՞նչ եղաւ։

—Ցանցաւոր կարծեց ձեզ և անշուշտ ամեն տեղ այդպէս ըսաւ։

—Կարելի՞ բան է։ Իսկապէս, երեւոյթները ինծի դէմ չէի՞ն։

—Բայց, ձեր յանցաւորութեան զրոյցը տարածելո՞ւ էր։

—Տարածե՞ց։

—Ամենագէշ կերպով։ Բոլոր ճշմարտութիւնը ըսելու եմ ձեզ, Մաքսիմ, սիրելի նշանածս, որ շատ չանցած ամուսինս պիտի ըլլաք։ Ձեր բարեկամը անամօթ մըն է։ Եկաւ ամօթալից առաջարկութիւն մը առաջարկեց ինծի՝ ձեզ ազատելու համար։

Մաքսիմ աղաղակ մը արձկեց։

Ամենքն ալ ետեւնին դարձան և երկու նշանածներուն քով եկան։

—Ի՞նչ կայ։

Երիտասարդն յայտնեց իր լսածը։

—Ի՞նչ է այդ պատմութիւնը, ըսաւ Պ. Բերնըլէն։

—Ա՛հ, գոչեցին յանկարծ Պ. տը Լօնբրէ և տօքթօրը, մոռցեր էինք զայն։

—Ալիս, ըսաւ կոմսը, պատմէ մեզ քու տեսակցութիւնդ մարքիզին հետ։

Մանկամարդ աղջիկը չի կնկելով պատմեց իրողութիւնը։ Հարցաքննիչ դատաւորը ծայրայեղ ուշադրութեամբ մտիկ կ'ընէր։

—Կարգը ձերն է, տիկին Մարիօն, ըսաւ տօքթօր Տիւշաթէլ։ Հիմակ որ ձեր աղջիկը աւարտեց, նորէն պատմեցէք ձեր առեւանգումը։

—Առեւանգո՞ւմ, ըսաւ Պ. Բերնըլէն, զարհուրած։

—Առեւանգում, պատասխանեց տիկին Մարիօն։

Այս վերջինը պատմեց գլխուն եկածը։

Երբ աւարտեց, լռութիւն տիրեց ունկնդիրներուն մէջ։ Ամեն ոք կը սպասէր որ Պ. Բերնըլէն յայտնէ իր կարծիքը. դատաւորը լուռ կը մնար, խորունկ մտածելով։ Վերջապէս վեր առաւ գլուխը մրմռալով.

—Ինքն էր։ Ինչպէ՜ս խառնուած է այս գործին։

Յետոյ խօսքն ուղղելով Պ. Տիւշաթէլի.

—Սիրելի տօքթօր, ըսաւ, բոլոր այս դատավարութեան մէջ շատ հետաքրքրաշարժ սրամտութիւն մը ցոյց տուիք։ Նորէն կուզամ ձեր աջակցութիւնը խնդրելու։ Պէտք ունիմ երեւան հանելու Ֆերուգօլ կոմսին սպանիչը, և հիմա, հակառակ խաբուսիկ երեւոյթներու որոնք ճարտարօրէն պատրաստուած են Մաքսիմի դէմ, կատարելապէս համոզուած եմ զաւկիս անմեղութեանը։ Կարծեմ քիչ ատենէն ձեռք պիտի անցունեմ այս մութ գործին թելը։ Ձեր աջակցութիւնը պէտք է ինծի...

—Եւ բոլորովին ձերն եմ գիշեր ցորեկ, ըսաւ Պ. Տիւշաթէլ աշխուժիւ, երկու ձեռքերը Պ. Բերնըլէնի կարկառելով։

—Ե՛ս ալ, հայր իմ...

—Մենք ալ...

—Ոչ, ըսաւ դատաւորը, երկարօրէն մտածեցի այս գործին վրայ։ Անհրաժեշտ է որ կարծուի թէ ես այս խնդրով չեմ զբաղիր։ Եւ հաւանական անխոհեմութենէ մը զերծ մնալու համար, նախամեծար կը համարիմ զրկուիլ ձեր աջակցութենէն։ Դուք ձեր սովորական կենցաղը պիտի վերսկսիք, գիս չճանչնալու ձեւ առէք և մանաւանդ ճշմարիտ մարդասպանը երեւան հանելու բնաւ ջանք մի ընէք։ Անհրաժեշտ է որ Պ. տը Պօնէօյի հետ յարաբերութիւնները շարունակէք, եթէ ոչ բարեկամական գէթ կատարեալ քաղաքավարութեամբ։ Բայց ամեն բանէ առաջ մեր պարտքն է փութացնել ամուսնութեան պատրաստութիւնները։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 15/27 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1896

Քաղաքական Տեսութիւն

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼԻ ԽՆԴԻՐԸ

Նախագահ Քրիւկըր հետեւեալ Յայտարարութեամբ Հանրապետութեան Հրապարակեց Բանտէ դաղթական կամ Նոր եկ ժողովուրդը.

«Հազարաւորներ խաբուեցան ու մոլորեցան, և հաստատուած է որ՝ նոյն իսկ գաղթականաց շարժման ինքնակոչ պետերուն մէջ՝ շատեր կան որ խաբուած էին իրենք ևս։ Մեր երկրին մէջ և երկրէն դուրս, նպատակաւոր մարդոց փոքր խումբ մը հնարագիտօ եղան գրգռել Եոհաննէսպուրկի անմեղ բնակիչները՝ քաղաքական իրաւունքներու համար կռուելու պատրուակին ներքեւ, ու երբ իրենց յիմարութեամբ կարծեցին թէ ժամանակն եկած էր, Տքդ. Ճէյմսըն անուն մէկն ընտրեցին որ սահմանագլխէն անցնի և այս Հանրապետութեան երկիրը մտնէ։ Արդեօք մտածեցի՞ն թէ ինչ վտանգի կ'ենթարկէին զձեզ։ Կը սոսկամ խորհելով թէ ո՛րչափ արիւնհեղութիւն յառաջ պիտի գար եթէ գթած Նախախնամութիւն մը ազատած չըլլար զձեզ և իմ քաղաքացիները (Պօէրները)։ Այժմ կատարեալ վստահութեամբ կոչում կ'ընեմ ձեզ։ Զօրացուցէ՛ք կառավարութեան ձեռքն, և գործակցեցէ՛ք անոր՝ սոյն Հանրապետութիւնն այնպիսի երկիր մ'ընելու, յորում ամեն ազգութիւնք եղբայրաբար միատեղ կարենան ապրիլ։ Ամիսներով և ամիսներով խորհեցայ թէ ինչ բարեփոխումներ ու բարւոքումներ բաղձալի կրնան ըլլալ այս Պետութեան սահմանադրութեան մէջ. բայց անտեղի գրգռումներ, մանաւանդ լրագրաց կողմէ, խափանարար եղան ինձ։ Նոյն մարդիկ որք այժմ իբրեւ շարժման գլուխ հրապարակի վրայ կ'երեւին՝ բարւոքումներ պահանջեցին ինձմէ այնպիսի լեզուաւ և եղանակաւ զոր ո՛չ իսկ իրենց հայրենի երկրին մէջ կը համարձակէին գործածել։ Այս պատճառաւ անկարելի եղաւ ինձ և իմ քաղաքացիներուս՝ այս Հանրապետութեան հիմնադիրներուն՝ անոնց առաջարկները նկատողութեան առնուլ։ Իմ՝ դիտաւորութիւնս էր օրէնք մը ներկայել Թրանսվաալի Ազգային ժողովոյն առաջին սովորական նստաշրջանին, որով քաղաքային խորհուրդ մը, իր գլուխն ըլլալով քաղաքապետ մը, պիտի նշանակուէր Եոհաննէսպուրկի համար, որուն պիտի յանձնուէր քաղաքին տեղային վարչութիւնն ամբողջովին։ Թախանձանօք կը խնդրեմ ձեզմէ՝ որ ձեռքերնիդ ձեր սրտին վրայ դնելով պատասխանէք այս հարցման. «Կրնա՞մ համարձակիլ և պէ՞տք է միթէ որ պատահած բաներէն ետքն այնպիսի առաջարկ մը ներկայեմ Ազգ. ժողովոյն»։ Պատասխանն ես ինքնին կու տամ։ Գիտեմ որ հազարաւոր անձինք կան ի Եոհաննէսպուրկ որոց կրնամ ապահովապէս վստահիլ զայս։ Թո՛ղ Եոհաննէսպուրկի բնակիչք կառավարութեան համար կարելի գործեն Ազգ. ժողովոյն ներկայանալ այս բանիւ։ «Մոռցէ՛ք, և ներողամիտ եղէք այն բաներուն համար որ պատահեցան»։(*)

Այս որտառուչ յայտարարութիւն խորունկ տպաւորութիւն ըրեր է Թրանսվաալի մէջ։ Քրիւկըր նախագահին զինուորական չուտափոյթ և կորուկ գործողութեան չափ ալ սոյն վեհանձն և ներողամիտ ոգին մեծապէս նպաստեր է երկրին հանդարտացման, ըստ վկայութեան նոյն իսկ Լոնտոնի լրագրաց։

ԴՐԱՄԱՏԵԱՑ ԴԱՇԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Թրանսվաալի Հանրապետութեան մայրաքաղաք Բրեթորիայէ և Օրանժի ազատ Պետութեան մայրաքաղաք Պլէօմֆօնդայնէ հեռագրուած ամեն տեղեկութիւնք համաձայն են երկու կէտի վրայ. այսինքն՝ թէ դրամատեարք և չահադէտք ահագին դաւադրութիւն մը սարքեր էին սոյն երկու Պօէր Հանրապետութեանց դէմ՝ Հարաւ-Ափրիկէի անգլ. ինքնավար Ընկերութիւնն ալ բացորոշապէս ամբաստանեալ է իբրեւ մեղսակից։

—Թռանսվալի Թղթակիցն ի Թրանսվաալ, անգամ մ'ալ եւս գովելէն ետքը Պօէրներուն ողջմտութիւնը, չափաւորութիւնն և ոյժը, կը հեռագրէ. «Հոս ամեն մարդ այն կարծիքն ունի թէ բոլոր այս գործ սարքուած էր անգլ. ինքնավար Ընկերութեան կողմէ, և ակներեւ է թէ Եոհաննէսպուրկի բնակչաց մեծամասնութիւնն հակառակ էր այս արշաւանքի խորհրդին»։

—«Գաղթականաց շարժման» առաջնորդներուն ըլլալուն և շատ մը գաղթականաց իրենց վարիչներուն հակառակ ըլլալուն նոր ապացոյց մը սա է թէ Քօրնուօլ գաւառէն հանքագործներ, որք ոսկեհանքերուն մէջ կ'աշխատէին, այս օրերս դարձան Բլիմութ, Քրիւկըրստորփի ճակատամարտէն մի քանի օր առաջ մեկնած ըլլալով Եոհաննէսպուրկէ։ Ասոնք կը պատմեն թէ «գաղթականաց շարժման» գործիչներէն

(*). —Թրանսվաալի Ազգ. ժողովը Պօէրներէ կազմուած է, և հակառակ է Անգլիացւոց պահանջումներուն։

...րէն ինն անձինք զէնք բաժնեցին իրենց, ծանուցանելով թէ յունուար 6ին պէտք է սկսին Պօէրները զարնելու։ Բայց հանքագործները նախամեծար սեպեցին աշխատութիւնը դադրեցնել և երկրէն մեկնիլ քան այսպիսի հրամանի հնազանդիլ։ Իրենց թօշակին ալ մէկ մասը դեռ չեն ստացած։

—Շարժման պարագլուխներէն ոմանք, գուշակելով թէ պիտի ձերբակալուին և իրենց գույքեր պիտի գրաւուին, իրենց արժեթուղթերն և հանքային սեփականութիւններն ուրիշի անուան վրայ դարձուցած էին կանխաւ։

—Ի Քրիւկըրստորփ Տքդ. Ճէյմսընի հրոսախմբին յաղթող Պօէր հրամանատարն Քրոնեէ, Անգլիացիներուն անձնատուութիւնն ընդունելէ ետքն, այս խօսքերն ուղղեր է իւր զօրաց.

«Աստուած չնորհ ըրաւ յաղթութիւնը մեզ տալու, և կը համարձակիմ աւելցնել թէ ձեր ընթացք այս չնորհին անարժան չեղաւ։ Բայց չըլլայ որ կարծէք թէ մեր բրիտանեան ցեղի յաղթահարեցինք, քանի որ այս յարձակողները վերի բռնեցինք։ Պէտք է որ ամենքս ալ ջանանք բարւոք յարաբերութիւններ մշակելու մեր (անգլ.) դրացիներուն հետ և ամեն ազգութեանց խաղաղ գործակցութիւնն ապահովենք Հանրապետութեան բարօրութեան համար։»

— Լորտ Սալզպըրիի նախարարութիւնը չպիտի ընչէ եղեր Հարաւ-Ափրիկեան անգլ. Ընկերութեան ձեռքը գտնուած ինքնավարութեան հրովարտակն, այլ զայն պիտի բարեփոխէ եղեր այնպիսի եղանակաւ մը որ ընկերութիւնը լոկ առեւտրական մարմին մ'ըլլայ, որոյ չահագործած երկիրներուն զինուորական ու քաղաքական հսկողութիւնն այսուհետեւ անգլ. Պետութեան սեփական ըլլայ բոլորովին։

ԻՏԱԼԻԱ կ'ուզէ թօթափել Երրեակ Զինակցութեան լուծը.— Այսպէս կը կարծեն Հռոմի լրագիրք ոմանք։ Կը գրեն թէ Գերմանիոյ հականգլիական քաղաքականութիւնն Իտալիոյ աչքը բացաւ։ Գերմանիա կ'ուզէ որ Երրեակ Զինակցութեան մէջ առաջին և վերջին խօսքն իրն ըլլայ։ Գերմանիա ուզածին պէս կը կտրէ ու կը կապէ եւրոպեան և մինչեւ իսկ ափրիկեան խնդիրներու։ Ասիկա Իտալիոյ գործին չի գար։ Ուստի, կը կարծուի թէ Իտալիա այս անգամ պիտի չուզէ նորոգել Զինակցութիւնն, որոյ հնգամեայ պայմանաժամը մօտ է լրանալու։ Իտալիոյ մէջ գանգատ մ'ալ այս է որ Գերմանիա քաղաքական խնդրոց մէջ աւելի Ռուսիոյ հետ համաձայն կը գործէ՝ Պիզմարքի աւանդութիւններն յարգելով, քան Իտալիոյ հետ։ Իսկ Պերլինի լրագիրք միշտ այն հաւատքն ունին թէ Իտալիա առանց բարակը փնտռելու պիտի նորոգէ հնգամեայ դաշնագիրը։ Փարիզի լրագրերն ալ կը կարծեն որ եթէ Անգլիա Ռուսիոյ և Ֆրանսայի հետ համաձայնութեան մը յանգի, Անգլիա, Ֆրանսա, Ռուսիա և Իտալիա կարող են քաղաքական այնպիսի միութիւն մը կազմել յորմէ հզօրագոյն միութիւն երբեք չէ տեսնուած Եւրոպիոյ մէջ։— Այս բացատրութիւնները կորզելու պատճառն, պէտք չէ սակայն մոռնանք թէ խաղաղութեան ժամանակ անգլ. քաղաքական աւանդութեանց հակառակ է դաշնակցիլ այս կամ այն Տէրութեան հետ։ Խաղաղութեան ժամանակ անգլ. քաղաքականութիւնն անկախ և ինքնուրոյն է։ Միայն պատերազմի ժամանակ երեւան կ'ելնէ թէ Անգլիա ո՛ր Տէրութեան հետ կը գործակցի։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՔ.—Լոնտոնէ կը հեռագրեն յունուար 19 թուով. «Կառավարութեան ձեռք առած միջոցներուն նայելով, մարդ անանկ կը հաւատայ թէ պատերազմի անխուսափելի կը համարեն Անգլիոյ մէջ։ Բիմլիքոյի գործարանք, ուր կը պատրաստուին անգլ. բանակին և բոլոր գաղթային զօրաց համազգեստներն, հրաման ստացան իրենց արտադրութիւնն աւելցնելու։ Սկսեալ վաղուընէ, 1,350 գործաւորուհիք և 187 գործաւորք պիտի աշխատին այս գործին։»

—Այն հինգ նոր զրահաւորներէ զատ, որոց շինութիւնն հրամայեց ծովակալութիւնն, 10ի չափ առաջին և երկրորդ կարգի զրահաւորներու շինութիւնն և սպառազինութիւնը փութով յառաջ կը տարուին պետական և անհատական զանազան նաւագործարանաց մէջ։ Անգործ կեցած գրեթէ բոլոր նաւային բանուորք կառավարական գործարանաց մէջ աշխատութիւն գտան, նաւային պատրաստութիւնները փութացնելու համար։ Գոնէ այն խեղճերը գոհ են օրուան գաղթային և քաղաքական տագնապներէն։

—Պատերազմական նախարար Լէնստաուն մարքիզ, Սալզպըրի քաղաքին մէջ ճառախօսելով մի քանի օր առաջ, յայտարարեց թէ սպառազինութիւնք և պատրաստութիւնք կը շարունակուին, որպէս զի երկիրն ամեն պատահականութեան առջեւ պատրաստ ըլլայ։

ՄԱՏԱԿԱՍՔԱՐ.—Մեխենաբեւեններ.—Մատակասքարի Ֆրանսական լրագրոյ վերատեսուչ Պ. Լաւօչ գրեց Սվժերիոյ Դրաբեան Միսիոնութեան մեծաւորին որ կրօնաւորներ ղրկէ Մատակասքար։ Կը կասկածուէր թէ նոր վերատեսուչը միայն բողոքական միսիոնարութեանց նպաստաւոր է։ Այս կասկած այժմ կը փարատի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱՆ թափուր մնացած երկու աթոռներուն (Տիւմայի և Լըէքեփի) ընտրեց Պ. Պ. Անդրէ Թիոյէ և Քոսդա տը Պօորէկար։ Առաջինը փիլիսոփայ է, և գրական քննադատ, ծանօթ Թանի ընթերցողներուն։ Երկրորդն իւր պապուն՝ զօրավար Մարքի տը Քոսդա տը Պօորէկարի յիշատակները գրած է, Շարլ-Ալպէռ Թագաւորին երիտասարդութեան վրայ ալ գնահատուած աշխատութիւն մը։ Առաջինն 1844ին, երկրորդն 1835ին ծնած են։ Այս ընտրութեան նշանակութիւնն ա՛յն է որ Զօլա դարձեալ չընտրուեցաւ։ Անատօլ Ֆռանս ի՛նչ և է։ Բայց Քոսդա տը Պօորէկա մ'ընտրելով և Զօլայի անունը բերան չառնելով, Ակադեմիան կը ցուցնէ թէ այն մասին իւր որոշումը տուած լմնցուցած է։ Զօլան պիտի չընտրէ։ Իրաւ է որ ժամանակաւ գվիքդոր Հիւկօ եւս ընտրելու պահ մը դժկամակած էր Ակադեմիան։ Բայց այն ատեն խնդիրը լոկ քաղաքական էր։ Վիքդոր Հիւկօ անհաճոյ էր այն ժամանակի Ակադեմականներուն, որովհետեւ քաղաքականութեան մէջ ծայրայեղ հանրապետական էր, տնտեսագիտութեան մէջ ալ ընկերվարական։ Ակադեմիային Պոնաբարդեան և Օրլէանեան մեծամասնութիւնն անանկ մէկն իւր մէջ ունենալ չէր ուզեր։ Զօլայի դէմ խնդիրը քաղաքական կամ ընկերական չէ։ Անոր մի միայն գրագիտական ու բարոյագիտական ճաշակին չեն հաներ արգի Ակադեմականք, և յաջորդաբար 10—15 քուէարկութիւնք ցոյց տուին թէ հաւնելիք ալ չունին։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՐՔՈՒՆԻՔ. — Իւր փեսին՝ Պադենպէրկ իշխանին մահուան գոյժն ստացած պահուն Վիքդորիա Թագուհին կը ճաշէր Թէեւ խորապէս յուզուած, գնաց ինք հաղորդեց գոյժն իւր աղջկան, Պէադրիս իշխանուհւոյն։ Թագուհւոյն առողջական վիճակը լաւ է։ Հետեւեալ առտուն բաւ սովորութեան ելեր և զանազան պետական թուղթեր տպէ անցուցեր է։ Վիլհելմ կայսր ցաւակցական հեռագիրներ ղրկեց Թագուհւոյն և Պէադրիս իշխանուհւոյն։

ՑԵՐԵԿԱԳԻՐ

ՄԱԳԴԱԼԼԷԻ ԹՈՂՈՒՄԸ

ԱՏԱՂԱ-ՀԱՄԱՍ. (իտալեան բանակէտ) 25 Յունուար.— Մագալլէի բերդն յանձնուեցաւ Մենելիք Թագաւորին, պայմանաւ որ իտալեան զօրախումբն, իւր բոլոր զէնքերով, ռազմամթերքով, վիրաւորեալներով և պաշարներով քաշուի երթայ և Գարաղիերի զօրավարին հետ միանայ։ Իտալեան պատուիրակին հետ կատարուած բանակցութեան մէջ, Մենելիք Թագաւոր այս կարգադրութեան հաւանած էր։ Հապէշ վեհապետն իւր զօրաց ձեռամբ զինուորական պատիւներ մատուցանել տուաւ, երբ իտալեան հրամանատար գնդապետ Կալլիանօ իւր ունեցած մէկ վաշտ զօրքով և բոլոր գույքերով մեկնեցաւ բերդէն։ Մենելիքի կողմէ յատուկ նամակով մը, Ռաս Մաքոնէն Հապէշ զօրավարն ընկերակցեցաւ իտալեան զօրախումբին մինչեւ Գարաղիերի զօրավարին բանակատեղը։

ՀՌՈՄ.— Մագալլէի պաշտպան զօրախումբին ողջ առողջ ազատումը գոհունակութեամբ ընդունուեցաւ Իտալիոյ ամեն կողմ։ Բերդն անպաշտպանելի եղած էր որովհետեւ 60,000 Հապէշ զօրք Գարաղիերի զօրավարին թոյլ չէին տար Մագալլէի մօտենալ, և պաշարեալ զօրքը ջուր չունէր։

ՓԱՐԻԶ.—Երեսփ. ժողովը քուէարկեց 80 միլիոն ֆր.ի փոխառութիւնը Թոնքինի զարգացման համար։

—Ֆրանսական երկու Թորփիլանաւեր Իէռ կղզւոյ մօտ մարզանքներ կատարած պահուն իրարու զարնուեցան և ծանրապէս վնասուելով, Թուլոն փոխադրեցան նորոգուելու։

ԼՈՆՏՈՆ.— Պադենպէրկի իշխանն ի Ուինտսոր պիտի թաղուի զինուորական պատիւներով։

—Թագուհին երէկ Ուայթ կղզւոյն մէջ կառքով պտոյտ ըրաւ։ Իւր առողջութիւն լաւ կ'երեւի։

—«Վիքդորիա» զրահնաւը մեկնեցաւ Տրիպանէ (Նոպոլ), Անգլիա բերելով Տքդ. Ճէյմսըն և ընկերները։

ՊԱՐՍԵԼՈՆԱ.—Զօր. Վէյլեր, որ Քուպայի ընդհ. հրամանատար կարգուած էր, այսօր նաւահանգստէս մեկնեցաւ դէպ իւր պաշտօնատեղին։

«ԱՐԵՒԵԼՔ» ՕՐԱԳՐՈՅ ՏՊԱՐԱՆ

ՆՈՐԱՏՈՒՆԿԵԱՆ ԽԱՆ, ՂԱԼԱԹԻԱ.

Խմբագրութիւնք ու տպագրութիւնք ամեն լեզուէ, ինչպէս Հայերէն, Տաճկերէն, Գաղղիերէն, Յունարէն, եւ այլն։

ՏՐԱՄԱԲԱՆԱԿԱՆ. — ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ. — ՀԱՇՈՒԵ. ՑՈՒՑԱԿ. — ՀՐԱՒԻՐԱԳԻՐ. — ԱՅՑԱՔԱՐՏ. — ՄԱՀԱԶԴ. — ՆԱՄԱԿԱԳԼՈՒԽ. — ԳՐԵԱՆՔ.

Այս տեսակ աշխատութեանց խմբագրութեան համար բան մը չի պահանջուիր։ Տպագրութիւնը՝ մաքուր եւ աժան։ Դատաւարտէս եւս յանձնառութիւնք կ'ընդունուին, եւ փութով եւ ճշդիւ կը կատարուին։

Բաց ի կիրակի օրերէ, Տպարանս ամեն օր բաց է, առաւօտեան կանուխէն մինչեւ երեկոյ ուշ ժամերուն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՏԻԳՐԱՆ ԷՖ. ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆԻ

Հանգուցեալ Տիգրան էֆ. Գարակէօզեանի յուղարկաւորութիւնը հանդիսաւոր կերպով կատարուեցաւ երէկ Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին խուռն բազմութեան մը ներկայութեամբ ուր կը նշմարուէին նաեւ յոյն եւ եւրոպացի տեղանաւորներ ու փոխառականներ։

Հանգէսին կը նախագահէր Գեր. Մելքիսեդեկ եպիսկոպոս Մուրատեան, իր շուրջն ունենալով Գեր. Եղիչէ, Գեր. Հըմայեակ, Գեր. Մկրտիչ Վեհապետեան եպիսկոպոսները, բազմաթիւ վարդապետներ ու քահանայներ։

Դամբանականը խօսեցաւ Արժ. Տ. Գէորգ Ծ. Վ. Երէցեան որ յայտարարեց ի դիմաց Ս. Պատրիարք Հօր, թէ հանգուցեալը 1893 մայիս ամսուն կտակ մը գրած է ազգ. կրթական ու բարեգործական նպատակներու համար որուն բովանդակ այն ատեն միայն պիտի կատարուի, երբ բոլոր ժառանգորդները ներկայ գտնուին։

Յաւարտ արարողութեանց, հանգիստական թափորով դուրս հանուեցաւ դագաղը որուն ծայրերը բռնած էին ծանօթ անձնաւորութիւնք և որուն առջեւէն կը տարուէին բազմաթիւ պսակներ։

Մեռելակառքով մը, որուն հետեւեցան յուղարկաւորաց մեծագոյն մասը կառքերով, մարմինը փոխադրուեցաւ Շիշլիի ազգ. գերեզմանատունը և ամփոփուեցաւ Գարակէօզեան ընտանեաց յատուկ դամբարանին մէջ։

ՍՐԵՓ ՆՈՐԱԾԻՆՆԵՐՈՒ ԲՆԱԿԱՐԱՆԻ ՎԱՐՋԸ

Այս մարդասիրական նպատակին համար ստացանք հետեւեալ նորոգոյն նուէրները.

Յովսէփ էֆ. Խորասանճեան 100 ղրշ.

Գուրգիւզէն Տիկին մը, ձեռամբ Տիգրան էֆ. Մանուկեանի 20 ղրշ.

Մանուկ էֆ. Արզըեան երրորդ անգամ հանգանակած է 250 ղրշ.ի գումար մը զոր անձամբ յանձնեց Խմբագրութեանս այս առաւօտ, առաքիկ նուիրատուաց ցանկը.

	ՂՐՇ.
Տիկին Մարիամ Ղ. Մանուկեան	20
Օր. Բէրուզիկ Ղ. Մանուկեան	20
Սեդրակ էֆ. Տիլոփեան	20
Յովակիմ » Մինասեան	20
Տիկին Եղիսաբէթ Թէքէեան	20
» Տիրուհի Թէքէեան	25
» Կիւլիզար Թէքէեան	20
Բարսեղ էֆ. Թէքէեան	20
Տիկին Նուրիցա Պօղոսեան	20
Օր. Բօլին Բարաճեան	5
Սարգիս էֆ. Արզըեան	20
Տիկին Վասիլուհի Պէրպէրեան	20
Օր. Աննիկ Մաճաճեան	10
«. Ալիս Ֆոռա	10

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Պերլինի օսմանեան դեսպան անուանուեցաւ Ղալիպ պէյ, օսմանեան դեսպան Վիեննայի։

Պուլկարիոյ օսմ. Յանձնակատարութեան առաջին քարտուղար անուանուեցաւ Ռուսճուքի երեւելիներէն Նիազի պէյ։

Վանայ նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ անուանուեցաւ նոյն նահանգին նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ Թէվֆիք էֆէնտի։

Գօսովայի նահանգին Տէֆթէրտար անուանուեցաւ Էնկիւրիի նահանգին նախորդ Տէֆթէրտար Մուսթաֆա Թէվֆիք էֆէնտի, որուն յաջորդեց Գօսովայի նահանգին Տէֆթէրտար Մուհիէտտին պէյ։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Ասորւոց նորընտիր Պատրիարք Տ. Ապտուլմէսիհի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ մայրաքաղաքիս պարսկական դեսպանատան առաջին քարտուղար Միրզա Պագըր խանի և երրորդ կարգի օսմանիյէ՝ երկրորդ քարտուղար Միրզա Մուսթաֆա խանի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ ֆրանսական դեսպանատան Լէվանթէն պահականաւուն հրամանատար գեր-հազարապետ Պ. Ռէյնէի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Գուչ Աստաֆ (Այտըն) Ռէժիի տնօրէն աւստրիական հպատակ Միսիւ Պուպի էֆէնտիի։

Լիագալմի ոսկի չքանշան՝ մայրաքաղաքիս պարսկական դեսպանատան խորհրդական Միրզա Իսմայիլ խանի և առաջին թարգման Յովհաննէս խանի։

ՄՈՌԱԹՕՌԻՈՄ. — Քուրք լրագրաց ըսելէն Քուրսի մէջ հրատարակուած Պաշտօնական Ձէրիտէի մէջ կ'ըսէ որ մայրաքաղաքի մէջ ժամանակէ մը ի վեր թէեւ զրոյց կը չրջի թէ պարտուց վճարումը յապաղելու (Մօռաթօռիոմ) մասին եղած որոշումը երկու ամիս եւս պիտի երկարի, սակայն այդ պայմանաժամը, որ Մարտ 2ին (Ն. Տ.) պիտի աւարտի, երկարելու մասին ոևէ որոշում չկայ, հետեւաբար այդ զրոյցը կը հերքուի։

ԲԵՐԱՅԻ Հանրապետութեան Նորընտիր նախագահին գրոյն ի պատասխան, որով իր ընտրութիւնը ծանուցած էր, Վեհ. Սուլթանը գիր մը ուղղած է անոր։

ԿԱՅՍ. ԻՐԱՏԷԻ մը համաձայն, Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքարանին 25,000 ղրուշ չնորհուած է՝ Տարիգլիոյ և Մնոնդեան տներու աւերու։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարք Տ. Անթիմոս համբիւր ֆրանք նուիրած է Ֆէնէրի յունաց Թաղային վարժարանին։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան երկրորդ պահականաւուն Լը Ֆլէշ, որ Թօնօնի տեղ որոշուած է, Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց։

ԵԼՄՏԱՑՈՂԵՑ յանձնաժողովը չաբաթ օրն ալ ի նիստ գումարուելով խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Ներկայ էր նաեւ Ռէժիի խորհրդական Հայիմ պէյ։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ գրած էր Ներքին գործոց նախարարութեան թէ իրեն յատուկ տուրքերէն անգանձելի մնացածներուն համար՝ երբ դրամական պարգեւ մը տրուի տեղեկութիւն տուողներուն, շատ մը պահանջներ երեւան պիտի հանուին։ Նախարարութիւնը մերժողական պատասխան տուած է, ըսելով որ պաշտօնէից պարտքն է միշտ հսկելով հասոյթները գանձել և իրենք պատասխանատու են, եթէ անոնք անգանձելի մնան։

ՊԵՐԼԻՆԻ օսմանեան նորընտիր դեսպան Ղալիպ պէյ անցեալ ուրբաթ օր Վիեննա ժամաներ է։

ՇՈՒԷՏԱԿԱՆ կառավարութիւնը Տաճկաստանի պատուանշանի երրորդ աստիճանը նուիրած է Արտաքին գործոց նախարարութեան Թարգման Կիւլլապեան Միքայէլ էֆէնտիի։

ՍԷԼԱՆԻԿ—Կ. ՊՈԼՍՈՅ երկաթուղւոյ միացման գծին աւարտած մասերուն առժամեայ ընդունելութիւնը կատարելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը չորեքշաբթի օրը պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդը նկատողութեան առած էր այն ծրագիրն, որով արտօնութիւն խնդրուած էր մայրաքաղաքիս մէջ վարչութիւն մը հաստատել՝ օտարազգիներուն առաջնորդութիւն ընելու համար։ Պետական Խորհուրդն որոշած է թէ հարկ չկայ պաշտօնական արտօնութիւն տալու և խնդրարկուք ազատ են այդ կարգի ձեռնարկ մը ընել՝ համաձայն այն կանոնագրոյն, որ վերջերս հրատարակուեցաւ թարգմաններու և առաջնորդներու համար։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, այսօր, օսմանեան պահականաւն, որ դրօշներով զարդարուած էր, միջօրէին քսանըմէկ թնդանօթ արձակեց։ Դեսպանատանց բոլոր պահականաւերն ալ դրօշներով զարդարուած էին։

Այս գիշեր Բերա Բէլլէսի մէջ հարիւր հոգինոց ճաշկերոյթ մը պիտի տրուի։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղեաց ընկերութիւնը եղմատական 1300 տարւոյն ընդ ամենը 578 քիլօմեդր գիծ ունէր, որոց համար 180,000 ոսկի ստացած էր Ելմտական նախարարութենէն՝ հասոյթներն ամբողջացնելու համար։ Ներկայ 1311 տարւոյն 850 քիլօմեդր ունի, որուն համար հազիւ 200,000 ոսկի պիտի ստանայ, որով Ելմտական գանձը հարիւրին քսան երեք չահ մը պիտի ունենայ։ Ընկերութիւնն եթէ ամբողջ գիծերն աւարտէ ու չահագործէ, այն ատեն Ելմտական գանձուն կողմէ վճարելի գումարը հարիւրին 50—60 և կամ աւելի պիտի պակսի։

ՀՐԴԵՀ.—Շաբաթ գիշեր, ժամ 3 ½ին, հրդեհ ծագեցաւ Պոլսոյ Չէնպէրլի Թաշի կողմը և քարուկիր տուն մը այրեցաւ։ Տունը 900 և կարասին 500 ոսկիով ապահովագրուած էին Օսմանեան Ապահովագրական ընկերութեան։ Երկու պատճառներ յառաջ կը բերուին հրդեհին համար. մէկ կողմէն կըսուի թէ քարիւղի լամպար մը շրջելէն առաջ եկած էր և միւս կողմէ ալ թէ վառարանը չափէն աւելի վառուելէն։

Հրդեհին պահուն տան պատը փլչելով Հիւսէյին անուն ջրհանկիր մը տակը մնաց ու վիրաւորուեցաւ։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն թէ Օսմ. Պանքայի ու Քաէտի Լիոնէի տեղւոյն մասնաճիւղերն եւրոպական տարեգլխէն սկսեալ դադրեցուցած են ապրանք առանց առնլով դրամ փոխ տալու գործողութիւնն և թէ այդ որոշում ցաւ պատճառած է, որովհետեւ դժուարութիւններ պիտի պատճառէ վաճառականաց։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպանին կինը՝ Լէտի Քըրրի, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, ապաքինած է։

ՀԷՔԻՄՊԱՇԻՅԻ նորընտիր կառավարիչ Խալէմ պէյ չաբաթ օրն իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ԷՆԿԻՒՐԻԻ անգլիական առժամեայ հիւպատոս կարգուած է Պ. Ռիչարտ Ռոս, որ արդէն մայրաքաղաքս եկած է իր պաշտօնատեղին երթալու համար։

ՀԸՐՔՈՒՄ. — Այս աւուր Սապահ կը հերքէ Մոնիթէօռի չաբաթ օրուան թուոյն մէջ հրատարակուած այն լուրը թէ Վանի Վ. Տ. Մինասեանի տունը գողեր մտնելով զինքը սպաննած ըլլան։

ԱՐՆԻԵԼԵԱՆ երկաթուղեաց ընկերութեան քննիչ պաշտօնէից վարչութիւնն, որ յարդ մայրաքաղաքս կը գտնուէր, Էտիրնէ փոխադրուած է։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութեան պաշտօնատան մէջ կազմեալ յանձնաժողովը նոյնպէս նկատողութեան պիտի առնու քարափանց ընկերութեան այն խնդիրը թէ վաճառականք ոմանք, որոց գրասենեակը Ղալաթիայի մէջ է, իրենց ապրանքները Պոլսոյ մաքսատունը կը հանեն, ուր տակաւին քարափ շինուած չէ, որպէս զի չվճարեն քարափի յատուկ տուրքը։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ այն մարտանաւերն, որք Իզմիրի նաւահանգիստը կը գտնուին, չորեքշաբթի օրը Պիրէօս պիտի ուղեւորին։

ՆՈՐ ԳԻՒՏ ՄԸ.—Բիւզանդ անուն մեքենագործ մը նոր մեքենայ մը հնարելով դիմած է Թրամուէյի ընկերութեան՝ կառքերը քաշելու համար։ Հնարիչը, որ իր բոլոր ունեցածը վատնելով երկար ատեն աշխատած է, յայտարարած է թէ բոլորովին նորութիւն մ'է իր հնարածն և թէ շարժելու համար քարիւղի, շոգիի, ելեկտրականութեան և օդի ճնշման պէտք չունի։ Ընկերութեան տնօրէնը՝ ճարտարագէտ Պ. Լըբլէօի հետ այդ մեքենան քննած է։ Պ. Լըբլէօ յայտարարած է որ այդ մեքենան պիտի կրնայ բանիլ, սակայն պէտք եղած արագութիւնը չպիտի կրնայ ունենալ՝ այսինքն Ղալաթիայէն Շիշլի երթեւեկող վակօնները հազիւ մէկ-երկու ժամէն պիտի կրնայ որոշեալ տեղը տանիլ։ Տնօրէնը փորձ մ'ընել պիտի տայ Շիշլիի գծին վրայ։ Այդ մեքենայ կառքերուն տակը պիտի դրուի։

ՁՄԵՌ.—Այտընի ու Գօնիայի նահանգաց մէջ առատ ձիւն տեղացած ըլլալով հաղորդակցութիւնք մէկ քանի օր դադրեր են։ Մինչեւ Տինար երկաթուղւոյ գիծը ձիւնով ծածկուեր է և հարիւրաւոր գործաւորներ ղրկուեր են մաքրելու համար։ Ուղեւորներ բաւական վնասներ կրեր են ձիւնին առատութենէն և Նիքօլա Սմէֆանօ անուն մարդ մը ձիւն ինկեր ու մեռեր է։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ տնօրէնի փոխանորդ կարգուած է Վարչական ժողովին նախագահ Հաֆըզ Վէհպի էֆէնտի, որուն յաջորդած է նոյն ժողովոյ անդամներէն Խօմէր էֆէնտի։

ԿԱԼՈՒՍՏԱԿԱՆ վարկի օսմանեան դրամատուն մը հաստատելու համար արտօնութիւն խնդրած է Պ. Իզաք Ֆէրնանտէզ։ Այդ դրամատուն անշարժ կալուածներ առնելով, դրամ փոխ պիտի տայ կարճ ու երկայն պայմանաժամներով և մասնավճարներով ինչպէս նաեւ սեղանաւորական ամեն տեսակ գործողութիւններ պիտի կատարէ։ Այդ հաստատութիւն օսմանեան օրինաց պիտի հպատակի և արտօնութեան պայմանաժամը 75 տարի պիտի ըլլայ։ Դրամագլուխը 500,000 օսմ. ոսկի պիտի ըլլայ և մինչեւ մէկ միլիոն պիտի կրնայ բարձրացնել։ Այդ 500,000 ոսկին 100,000 բաժնեթուղթերէ պիտի բաղկանայ՝ իւրաքանչիւրը հինգ ոսկւոյ։

ՊՈԼՍՈՅ Ապահովութեան Սնտուկին համար, ինչպէս յայտնի է, տոմարակալ մը պիտի ընտրուի մրցման քննութեամբ, որուն մասնակցիլ ուզողները մինչեւ յունուար 25, պէտք է աղերսագրով մը դիմեն Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։ Քննութիւնք պիտի կատարուին յունուար 28ին յանձնաժողովոյ մը առջեւ, զոր կը կազմեն Ելմտական նախարարութեան ընդհանուր հաշուակալի օգնական Զիհա էֆէնտի, Հաշուակալութեանց Ատեանի քարտուղարներէն Ֆէննի էֆէնտի, Երկրագործական Դրամատան հաշուակալութեան առաջին քարտուղար Մինհան էֆէնտի և Միւլքիյէ վարժարանի ուսուցիչներէն Վիչէն էֆէնտի։

ՄԵԾ ՇՈՒԿԱՆ.—Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Մահմուտ Ճէլալէտտին փաշա, իր ներկայութեանը կանչելով մէկ քանի վաճառականներ, կարծիքնին առած է Մեծ Շուկային շինութեանը մասին։ Ասոնցմէ Ապուտ էֆէնտի յայտարարած է օսմանեան անանուն ընկերութիւն մը կազմել և Մեծ Շուկան ամբողջ վերաշինել հոյակապ խանութներով և լայն փողոցներով, որուն համար 500,000 օսմանեան ոսկի պիտի ծախսուի։ Այդ գումարն ալ յետոյ գանձելու համար վարձականներէն առնուած վարձքին կէսը մինչեւ քսան տարի ընկերութեան տալ և այլն։

Նորոգման քննիչ յանձնաժողովը տեղեկագրած է որ այժմ խանութներուն հարիւրին քսանը փլած են և եթէ նորոգութիւնը մինչեւ մէկ տարի չկատարուի, հարիւրին ութսունը պիտի փլչի։ Շուկային խանութներու տէրերը ձեռնհաս իշխանութեան դիմելով խնդրած են փութով կատարել նորոգութիւնները։

ՈՐՍՈՐԴՈՒԹԻՒՆ.—Իտալական ու Հելլենական դեսպանները Պէյքօզի կողմերը որսորդութեան գացած են։

ՍԸՎԱՍԻ անգլիական փոխ-հիւպատոս Պ. Պըլման մէկ քանի օր առաջ նահանգին կեդրոնը ժամաներ է։

ԽԱՐԲԵՐԴԷՆ կը գրեն թէ այս տարի ձմեռը խիստ թեթեւ է և գարնան նման օդեր կ'ընէ։ Հոնէնքն ալ առատ կ'երեւի։ Բարձր լերանց վրայ թէեւ ձիւն տեղացած է, սակայն դաշտերու մէջ ջերմաչափը 10էն վար իջած չէ։

Պ. ՏԻՄԻԹՐԻ ՆԷԼԻՏՕՖ, որդի ռուսական դեսպանին, անցեալ օր Վիեննա ուղեւորեցաւ, ուր քարտուղար է ռուսական դեսպանատան մէջ։

ՀՈԼԱՆՏԱԿԱՆ դեսպանին կինը՝ Տիկին Վան տէր Սթալ Վան Բիէրչիլ անցեալ օր Լահէ ուղեւորեցաւ։ Դեսպանն և այլք Սիրքեճիի կայարանն երթալով ողջերթ մաղթեցին։

ԴԱՀԻՐԷԻ սպանիական հիւպատոս Պ. Ֆ. Հիւէքաքի պիտի յաջորդէ մայրաքաղաքիս սպանիական դեսպանատան քարտուղար Պ. Ֆ. Ռոհաս։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Կայս. Դիւտարանը տեղեկութիւն ստացած է թէ Խարբերդի Բալու գաւառակին մէջ, հինգշաբթի օրը, երկրաշարժի սաստիկ ցնցում մը զգացուեր է։ Մալաթիոյ ու Բիոսի մէջ ալ հինգշաբթի օրը ցնցումներ զգացուեր են։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտուց Վարչութիւնը մտադիր է ի մօտոյ վերսկսիլ Բուլէյիի երկաթուղեաց պարտատոմսեր գնելու գործողութեան և հաւանական է որ այս օրերս ալ այդ որոշում մը տայ։

—Հանրային Պարտուց վարչութեան քննիչներէն Բօսթալի Առաքիւր էֆէնտի Իզմիր փոխադրուած է միեւնոյն պաշտօնով։

ԹՐԱՄՈՒԷՅՑ ընկերութիւնն իր գիծերն ընդարձակելու համար ծրագիր մը մատուցած էր Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան, որ զայն յանձնած է մասնագիտաց ժողովոյ քննութեանը։ Այդ ծրագրին վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնք կը հաղորդուին.

Երբ Թօփխանէի ու Արնաւուտքէօյի բնակիչք խնդրեցին որ Թրամուէյի գիծերը մինչեւ իրենց տեղերը երկարին, ընկերու- [illegible]

[illegible] թիւններն, որք ճնշուած օդի միջոցաւ կը շարժին և Բէլճիքա մէջ ի գործ դրուած դրութիւնն, որ ելեկտրականութեամբ կ'ըլլայ։ Ընկերութիւնն աւելի այս վերջինը նախամեծար կը համարի։ Ուրիշ մ'ալ կայ որ քարիւղով կը շարժի։

Այդ ծրագիրը ընդունուելուն, բոլոր գիծերը նեղ ու գոյգ պիտի ըլլան և վակօններու արդի ձեւը պիտի փոխուի։

Գ. ԳԼԱՆՇԸՆԷ, նորընտիր տնօրէն Թալէթի Լիսէի, այսօր վաղը մայրաքաղաքս կը ժամանէ՝ իր պաշտօնին գլուխն անցնելու համար։

ԱՅՈՒԽԷ ՄԵՌԱՑ.—Անցեալ օր Բերայի Սագըզ Աղաճ փողոցին մէջ Սարաֆ Գէորգ աղայի մայրը՝ Տիկին Թագուհի մեռաւ լաւ չվառած ածուխի ազդեցութեամբ։ Հարսը իր աղջկան հետ դուրս ելած էր գնումներ ընելու և տունը ձգած էր իր կեսուրն ու փոքր աղջիկը՝ Զապէլ։ Վերադառնալուն տեսնելով որ հակառակ բազմաթիւ հարուածներու դուռը չբացուիր, դուրսէն բռնել տուաւ և տեսաւ թէ կեսուրն ու աղջիկը անկենդան փռուած էին կրակարանի մը մօտ։ Անմիջապէս բժիշկ բերուեցաւ որ հաստատեց թէ Տիկին Թագուհի մեռած էր, իսկ աղջիկը Զապէլ ազատեցաւ եղած խնամքներու շնորհիւ։

ՈՒՐՖԱՅԻ մեր թղթակիցը 1895 դեկտեմբեր 14 թուականով հետեւեալ առեւտրական տեղեկութիւնները կը հաղորդէ մեզ.

«Բարիւղին գինը այժմ հոս շատ բարձրացած է. ոխայնքը մինչեւ 65—70 դրշ. կը փնտռուի. ցորենը սակայն շատ աժան է, տեղական քիլէն (180 օխա) հիմա կ'արժէ 35 դրուշ։ Եւ որովհետեւ աշնան բարեբար անձրեւներն առատօրէն տեղացին, իրաւամբ կը կարծուի թէ արմտեաց գիները պիտի շարունակեն մնալ ներկայ գիներովը։»

ՍԱԼՄԱՍՏԻ Նոր-գիւղէն կը գրեն մեզ թէ յունուար 7ի կիրակի գիշերը դարձեալ ձիւն տեղալով, բաւական ծիծեռնիկներ արմատէն կամ ոստերէն վնասուեր են։ Մինչեւ ցարդ, երբ ձիւնին առատութիւնն այս վնասը կը պատճառէր, գիւղացին կ'ուրախանար զի աւանդաբար և փորձով գիտէր որ առաջիկայ տարւան համար ծիծեռնիկներու առատ պտղաբերութեան նշան էր. բայց այս տարի վնասը շատ ըլլալուն, մտահոգութեան մէջ են։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Վերջացող շաբթուն 3,000 քիլէ կարմիր ցորեն հասաւ և ծախուեցաւ 26-27 փարաի՝ Բուլէյիի ու Էտիրնէի տեսակները։ 10,000 քիլէ կոկուղ ցորեն հասաւ ու ծախուեցաւ քիլէն 12½-13 դրուշի, ըստ տեսակին։ Կիրքը ու Աղիմ ոչ հասաւ և ոչ ծախուեցաւ։ Նոյնպէս վարսակ, եգիպտացորէն ու հաճար, որք կ'արժեն 16-17, 21-22 և 15-15½ փարա օխան։ 5,000 քիլէ դարի վաճառուեցաւ քիլէն 9½էն 10 դրշ.ի և 20,000 օխա Էնկիւրիի տեսակ 27-30 փարաէն օխան։

150 պարկ լուբիա և 50 պարկ ոխոռ ծախուեցաւ. առաջինները 135-145 դրուշէն հարիւր օխան և երկրորդները՝ օխան 42-45 փարաէն։

Դրէթէ գործ չեղաւ բակլայի, կտաւատի, խաշխաշի, քամպալի, կանեփի և կորեկի վրայ։ 200 պարկ սուսամ ծախուեցաւ տեղական սպառման համար։

Աննշան գործեր եղան Թիֆթիքի ափիոնի ու դեղին ճէհրիի վրայ։ Դաղի խէժի վրայ սովորական գործեր եղան՝ 15-21 ղրուշի օխան, ըստ տեսակին։

Ալքոլներէն հասան 40 տակառ Ուլաշեֆքա, 11՝ Թէրեսչենքօ և 16՝ Սիռուա, որոց ամենքը չծախուեցան՝ քաղաքանս տուրքերու խնդրոյն պատճառաւ։

Գաղթաքերքերէն 400 պարկ խաշեալ հասաւ և ծախուեցաւ հարիւր օխան 11 75-13.50 օսմ. ոսկւոյ։ 2,000 պարկ Թիւլա Թէի չաքար հասան ու ծախուեցան 97-98 ղրուշի, ըստ տեսակին։

Բրինձի և մածի վրայ նշանակութեան արժանի ժամանում մը ու վաճառում մը չեղաւ։

Ռուսական քարիւղի վրայ ընթացիկ գործեր եղան սնտուկը 34 դրուշէն՝ ոսկին հարիւր ղրուշի հաշւով։

ԴՊՐՈՑԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Գ. ԴԻՒՐԻՆ ՎԱՐՈՒՄԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

[illegible]

վնասը ենթարկել է։ Վստահութիւնը՝ կը պատահի որ՝ արգիլուի ճիշդ այն ատեն երբ ամեն ժամանակէ աւելի պէտք կայ անոր,—դպրոցին բացման ատեն։ Նոր ուսուցիչը պէտք է իրաւունք ունի վայելել քաջալերութիւնը անոնց որոնց ձեռքին տակ և որոնց համար կը գործէ, ուստի ամեն ծնողք յիշելու են թէ վստահութիւն կը պարտին վարժապետին՝ ցորչափ ասի արժանի կը հանդիսանայ անոր։ Ամեն աշակերտ պարտի դպրոց զրկուիլ սա վստահութեամբ թէ արժանաւոր ուսուցիչ մը ունի։ Ասի կ'ապահովէ լաւ սկզբնաւորութիւն մը, և լաւ սկզբնաւորութիւնք լաւ վերջաւորութեան խոստումն է։

Սակայն հոս խօսք մը կուզենք ուղղել Հոգաբարձութիւններու։ Որչափ որ ծնողները պարտին իրենց զաւակներուն արժանաւոր ներկայացնել վարժապետը, նոյնչափ ալ Հոգաբարձութիւն մը պարտաւոր է արժանաւոր անձեր կոչել պաշտօնի։ Դպրոցի մը համար մեծ չարիք է՝ երբ Հոգաբարձութիւն մը վարժապետի ընտրութեան մէջ անձնական, ազգականական, ընկերական և ուրիշ անտեղի պատճառներով կը շարժի։ Դպրոցի մը դուռը արժանիքի ու յարմարութեան առջեւ միայն պէտք է բացուի։

Մեր մէջ յաճախ տեսնուած է որ դպրոցի մը նորընտիր Հոգաբարձութիւնն իրեն առաջին պարտաւորութիւն համարի վարժապետներու փոփոխութիւնը, թէեւ ասոնք արժանաւոր անձեր ըլլան։ Ի՞նչ է ասոր պատճառը։ Անձնական, ազգականական, ընկերական և այլ նկատումնե՞ր արդեօք՝ թէ երկիւղ որ չըլլայ թէ նախորդ Հոգաբարձութեան պաշտօնի կոչած անձերով գործը շարունակելով՝ յաջողութեան պատիւն ալ անոր վերաբերի։ Մենք կը կարծենք թէ ուրիշ պատճառ մ'ալ կայ։ Իր պաշտօնին պարտաւորութեանց անգիտակից նորընտիր Հոգաբարձութիւն մը՝ տեսնելով որ իր վարիչք վարժարանին դրդացման սատարող բան մը չի կրնար ընել, կ'ընէ ինչ որ կրնայ. վարժապետ փոխել։ Հոս տեղն է խնդրելու թաղական խորհուրդներէ որ Հոգաբարձութեան պաշտօնին հրաւիրեն արժանաւոր անձեր, եթէ կուզեն արժանաւոր ուսուցիչներ ունենալ վարժարանին մէջ։

* *

Քանի մը խօսք ալ ուսուցիչներուն։ Որչափ ճշմարիտ է թէ վարժապետը վստահութիւն վայելելու է, նոյնչափ և ա՛լ աւելի ճշմարիտ է թէ վարժապետը վստահութեան արժանի անձ ըլլալու է։ Արժանիքը կը շահի յաճախ՝ երբ պարտաւորութեան զգացումը կը պակսի։ Վարժապետը չկրնար վստահութիւն պահանջել. բայց կարող է անոր միշտ արժանի ըլլալ, ուստի և հոգ տանելու է ըլլալ և ընել ինչ որ ծնողներուն ու աշակերտներուն համոզումը շահելու կը ծառայէ։ Ասով ըսել չենք ուզեր թէ վարժապետք ժողովրդական հաւանութեան հետամուտ ըլլալու է։ Այն վարժապետը որ իր յանձնառութեան կէտ նպատակ կ'ընէ ժողովրդականութիւն շահիլ կը զոհէ, առաւել կամ նուազ չափով, թէ՛ անձնական արժանիք և թէ դպրոցին էն լաւագոյն շահերը։ Ամենէն ճշմարիտ և ամենէն գոհացուցիչ ժողովրդականութիւնը պարտքի կատարման արդիւնքներէն մին է։ Ժողովրդական հաւանութիւնը իսկական արժանիքի կամ իրական յաջողութեան ապացոյց չի կրնար համարուիլ միշտ։ Ուսուցիչ մը շողոքորթութեամբ կամ գովելի միջոցներով կրնայ ժամանակ մը իր տկարութիւնը մասամբ ծածկել. բայց վերջ ի վերջոյ իր բուն արժանիքը երեւան կ'ելլէ։

Վարժապետի մը վրայ ճշմարիտ վստահութիւնը կախում ունի նախապէս այն յարգանքէն զոր ինք ուրիշներուն կը ներշնչէ իբրեւ մարդ,— իր նկարագրով ու իր կեանքով։ Վարժապետին պաշտօնը բարձր նկարագիր ենթադրող պաշտօն մ'է։ Ուսուցչի մը համար կարելի չէ երկար ատեն վայելել հանրային վստահութիւն, երբ հասարակութիւնն այլ եւս չի կրնար յարգել զինք իբրեւ մարդ։ Ճշմարիտ է թէ անբարոյական անձ մը կրնայ կարող ուսուցիչ մը և ճշգրտապահանջ դաստիարակ մ'ըլլալ, բայց չի կրնար աշակերտներուն սիրտերը շարժել բարձրացնող զօրութեամբ, ո՛չ ալ կրնայ մարդկային կեանքի ամենէն բարձր ու ամենէն լաւ բաներուն վրայ սէր ներշնչել անոնց։ Այսպէս կը տեսնուի թէ ամենէն հիմնական վստահութեան էական պայմանը նաեւ էական պայմանն է դպրոցի կառավարման մէջ բարձրագոյն յաջողութեան, որ է աշակերտին ինք իր անձին օրէնք ըլլալու առաջնորդել։

[illegible]

նուիր։ Ուսուցիչն ունի քաղաքացի բոլոր պարտաւորութիւններն, և աւելին,—անոնք որ մասնաւորապէս մատաղ սերունդը կրթողին բարձր պաշտօնին կը վերաբերին։ Վարժապետը պէտք ունի ամենէն յըջախոհ ու ամենէն բարի մարդերու յարգանքին, և զայն ապահովելու համար՝ հարկաւոր պայմաններուն համակերպիլ պարտի։ Կան շատ վարժապետներ որոնք իրենց պաշտօնին վայել յարգանք չեն ընդունիր, զի իրենց ունակութիւններով և սովորոյթներով անհաճոյ կ'ըլլան յուրջ ու բարի անձերու որոնց համարումին մեծապէս կը կարօտին։ «Ծուլութեան միս չեմ ուտեր՝ եթէ եղբայրս կը գայթակղի», Պօղոսեան սկզբունքը վարժապետի մը համար ապահով սկզբունք է։

Հարկաւոր չի թուիր մեզ աւելցնել թէ վարժապետը պէտք ունի աշակերտաց ծնողներուն ու դպրոցի պաշտօնեաներուն սրտագին գործակցութեան։ Ասի դպրոցական փորձառութեամբ յաճախ վկայուած ու ապացոյցի անկարօտ ճշմարտութիւններէն մին է։ Բայց և այնպէս՝ վարժապետին համար հարկաւոր է գիտնալ թէ այսպիսի գործակցութիւն մը մեծ մասամբ կախում ունի վստահութենէն զոր ինք կը ներշնչէ և կը շահի։

Ս. Մ. ԳԱՍԱՊԵԱՆ

MORRHUOL

Որչափ տժգոյն և տկար աղջիկներ, կուրծքի հիւանդութեանց տրամադիր, որչափ փափուկ և տկար տղաքներ ու երիտասարդներ իրենց առողջութիւնը բարւոքած պիտի տեսնէին եթէ կանոնաւորապէս ամեն ճաշի ատեն մէկ երկու դգալ Մօրիւ ձկան իւղ խմէին. բայց շատ ստամոքսներ չեն կրնար վարժուիլ այս անախորժ իւղին։ Մօրիւօլը, Գ. Շաբօթի վերջին գիւտը, այս անպատեհութեան առաջքն առած է. կը պարունակէ բոլոր անոր ազդեցիկ տարերքը, բաց ի ճարպոտ մասէն. դիւրակուլ փոքր կլոր դեղահատ մը կը ներկայացնէ քսանհինգ անգամ ծանրութեամբ թլոտգոյն Մօրիւ ձկան իւղէն, որ ամենէն ազդեցիկն ըլլալու համբաւն ունի։

LE QUINQUINA FERRUGINEUX

Երկաթն ու քինքինան երկու դեղեր են դիւցազնական ազդեցութեամբ, առաջինը արեան տկարութենէ առաջ եկած բոլոր հիւանդութեանց դէմ, երկրորդն իբրեւ զօրացուցիչ։ Ուրեմն Գ. Կոիւօ ճշմարիտ ծառայութիւն մը մատուցած է բժշկութեան միացնելով զանոնք քինքինա ֆեռիժինէօն և ասիկա կը յայտնէ պատճառն յաջողութեան որ ձեռք բերուած է ընդդէմ անարիւնութեան, քլորոսի, ստամոքսատապի, ախորժակի կորուստի, արեան տկարացման դէմ։

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿ.

Ոբօլէօ շոգենաւը, նաւապետ Քըր, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Տօրօ շոգենաւը, նաւապետ Մաքքըք, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 19ին և Փետրուար սկիզբը հոս կը սպասուի։

Էղրօ շոգենաւը, նաւապետ Ուայթըրն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 31ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 15/27 Յունուար 1896

Անուանին	Վճարեալ	Թուական	Անուանք Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ	
100			Թիւ. Տէրի A } 1%	57	—
100			» » B	32	10
100			» » C	31	10
100		1881	» » D գոցուած	32	21
100			» » D բացուած	32	25
100			» » D միջօրէ	33	10
100		1870	Ռում. Եկթ. գոցուած	107	½
Ֆր. 500			Ռում. Եկթ. բացուած	107	½
			Ռում. Եկթ. միջօրէ	107	—
Անկ. 20	Վճր. 10	1890	Օսմանիէ 4%	—	—
32	11	1869	Քրէտի ժէն. ՕԹ.	7	38
10	5	1872	Սօս. ՕԹ. տը Շ. է Վ.	2	38
140	140	1878	Լաւրիումի	45	—
500	300	1889	Անատոլուի (ԲժԹ.)	605	—
500	500		Երկաթուղիք (Գրթ.)	815	—
20	8	1882	Թրամուէյ (ԲժԹ.)	7	75
500	500		Թրամուէյ (Գրթ.)	490	—
500	200	1883	Օսմ. Ռէժի	17	10
1.40	1.40	1892	Օսմ. Սիկարէթ 6%	1	80
11	5½	1893	Օսմ. Ապահովգրն. Ընկ.	5	45
500	500	1882	Ջրի Ընկ. Տէրքօս	390	95

[illegible]

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 25 Յուն.

[illegible]			
D (Բացուած)	»	—	—
D (Գոցուած)	»	20	97
Բուլկարի Երկաթուղի	»	108	75
Թէթօրիպի	»	480	—
Մաքսային Դաշնադրութեան	»	478	75
Օսմանիէ	»	415	75
Ռէժիի Բաժնեթուղթ	»	392	50
Պանք Օթոման (տեխն.)	»	466	25
Ռուս Տրանսոակ. 3%	»	102	10
» » 4½%	»	106	97
» Իտալական	»	85	15
Քրէտի Լիոնէ	»	781	25
Քրէտի Ֆոնսիէ	»	—	—
Քոնդուար տ'էսքոնդ	»	—	—
Օսմէլի Բաժնեթուղթ	»	—	—
Եգիպտական Միացեալ	»	533	50
Ջէք Լոնտոնի վրայ	»	25	23

ՎԻԷՆՆԱ 2 Յուն.

Բուլկարի Երկաթուղի	Ֆրանք	58	37
Օսմ. Ռէժի	»	186	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		121	80
» Փարիզի	»	—	—

ԼՈՆՏՈՆ 25 Յուն.

Քոնսոլիտ Օսմանեան A	Ե. Ա.	53	—
» » B	»	33	12
» » C	»	30	37
D (Բացուած)	»	—	—
D (Գոցուած)	»	30	62
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% (Երշխրբաղ.)		—	—
» » 1894 3½% (Եգպ. Հրկ.)		—	—
Պանք Օթոման (վճռքեալ)	»	12	62
Յոզքնի Երկաթուղի	»	11	—
Միացեալ Եգիպտական	»	103	25
[illegible]	»	—	—
Անգլ. Քոնսոլիտ	»	107	75
Պուլկար. Փոխառ.	»	—	—
» » Նոր 6%	»	85	25
Ռուսն Հելլենական 5% 1881	»	28	50
» » 5% 1884	»	28	50
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս		25	375

ՊԵՐԼԻՆ 25 Յուն.

Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մորբ		—	—
Բուլկարի Երկաթուղի	»	109	25
Անատոլուի Երկթ. ¼ Գրթ.	»	—	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		20	375
» Փարիզի » 3 ամիս		—	—
Մակեդոնիոյ Երկաթուղի		—	—

ՏՕՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ՌՈՒՍԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎՆԱՍԵԱԼ, ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

(Հաստատեալ յամին 1852)

Նորաձեւ գործիքի մը միջոցաւ ամենաստուգիւ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, ոսկէ, ծածկոյթ, եւ դիմացկուն արծաթեալ ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն (ըստ տարիքի), ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ «Ակորիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք ալգիլութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ ծծերեցուցիչ դեղերու, եւ նորաձեւ ակռաներու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ փողոց Բերա, (Եանիքի զարեթխանէն վրայի յարկը ճիշդ Չաբուքճեանց դէմն).

Յաճախորդաց կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 Նոր բացուած Իւրիւփի փողոց ամէն օր։

Ծ. Գ. Հաւաստելու համար Եւրոպայի եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնաբուժներու ժխտումները կիրակի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր ծանօթ կ'ընդունին Բերայի գործատեղին։ 416

ՎԱՐՁՈՒ ԵՒ ԾԱԽՈՒ ՏՈՒՆ

Օրթագէօյ, Թաշ-Նէրտիվէն, ծովահայեաց, եւրոպական ոճով կառուցուած քարաշէն հոյակապ տուն մը ծախու է և վարձու կը տրուի։ Ունի 14 սենեակ, բաղնիք և ընդարձակ պարտէզ։ Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը։ 15—20

ՏՕՔԹ. ՇԻՐԻՆԵԱՆ

ԲԺԻՇԿ, ՎԻՐԱԲՈՅԺ ԵՒ ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Վկայեալ Ֆիլատէլֆիոյ եւ Նիւ Եորքի համալսարաններէն [illegible] 3—75

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

[illegible] 23—30

ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ

[illegible] 333

Յանձնարարութիւնք առանց ծախքի կը ղրկուին մինչեւ տուն։ 333

ACTIONS MINES D'OR
SUD—AFRICAINES

ԱՓՍԵՀԱՆՔԻ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹՔ
ՀԱՐԱՒ—ԱՖՐԻԿԵԱՆ

ՅԱՆՁՆԱՐԱՐ ՍՆՆԵԱԿ ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԵԱՆՑ

Դիւրաւոր արժեթղթերուն պարութաներէ յաճախորդներուս տրամադրութեան տակն են։

Ա. ՖԱՐՐԱ, Թամպիօի միջնորդ, Կ. Պոլիս։ 429

ՍԻՐՈՒ ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 15 Յուլիս 188

Պարոնայք Օգոզ և Պոսու,

Յարգելի ձեր օշարակը զոր կը գործածեմ, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլայի և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ.

Իմ պարտքս է թէ այս հաճոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարելու Մօրիւ ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ
Նախկին բժիշկ Սամանեան բանակին

ԻԼԱՆ ՊԱԶԸ ՄԸՐԱՄՔԸՐԻ

Թարապլուսը Ղարպ վէ Պէնղազիտէ պուլունան Ծիւնուտը Ծէնապը միւլքիյեանէ իտարէլէրինէ մուզթազի 87,000 գըէէ Նուհուտ իլէ եինէ օլ մըգտար ֆասուլեա մէվգըի միւնագասայա վազ օլունարագ Նուհուտըն պէհէր գրէէսի 50 վէ ֆասուլեանըն 38 վէ եօլինըզ Պէնկազիտէյի ասգիրը չահանէ [illegible] 1—3

Նօ. 10 1—3

Թարապլուսը Ղարպ վէ Պէնկազիտէ պուլունան Ծիւնուտը Ծէնապը միւլքիյեանէ իչուն մուզթազի 37.000 գըէէ ֆասուլեա իլէ եինէ օլ մըգտար Նուհուտ մէվգըի միւնագասայա վազ օլունարագ ֆասուլեանըն սիմ Մէճիտիյէ 19 դըշ. հիսապը իլէ պէհէր գըէէսի 52½ վէ Նուհուտ 49 վէ եօլինըզ Պէնկազիտէյի Ծիւնուտը չահանէ իչուն մուզթազի 6400 գըէէ չէյէրին պէհէր գըէէսի 85 փարատա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ չէհրը ճարիի րուսմինին 16ընճը սալը կիւնիւ դարարը գաթիլէրի իճրա գըլընաճաղընտան իշպու Էրզաքը Թէնգիլը Ֆիյաթ իլէ իթայա Թալիպ օլանլարըն մազամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 11 1—2

Ասթարըղդ ամէրիգան Թօփ 6000, պէհէր Թօփը 30 դըշ., ալաֆրանկա Նալլըք Խովէճ Թիմուրը գանթարը ճէտիտ 89, պէհէր գանթարը ճէտիտի 115 դըշ., 11 գըթա Նումունէ վէճհըլէ պիրինճի մըխլըզ Թիմուր գանթարը ճէտիտ 60, պէհէր գանթար ճէտիտի 110 դըշ.։

Նիզամիէ էլպիսէ վէ Սարրաճխանէ անպարը իլէ մուլթազ Ֆապրիգասը իչուն միւպայեա օլունաճաղ Յ գալէմ ամէրիգան վէ սայիրէ Ֆիյաթը մէվզուէլէրի իլէ Թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ քանունը սանիինին 18ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասայը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիլէրի վիրիլէճէկին տէն իթայեա Թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 12 1—3

GEBRÜDER BOMONTI

ՊՈՄՈՆԴԻ ԵՂԲԱՐՑ

ԳԱՐԵՋՈՒՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆ Ի ՖԷՐԻ ԳԻՒՂ

ԿԱՐՏԱԴՐԷ ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ԶՈՒՏ ԳԱՐԵՋՈՒՐ

ՏԱԿԱՌՈՎ ԵՒ ՇԻՇՈՎ ԸՍՏ ԲԱՒԱՐԻՈՅ ԴՐՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ ԱՌԱՆՑ ԱՄԵՆ ՍԱԼԻՍԻԼԻՔԻ

Գործարանն Եւրոպական վերջին դրութեամբ կազմաւորեալ է։

ԹԷՅ, ԹԷՅ, ԹԷՅ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ Կ. ՔԱՐԱՊԵՏԵԱՆ Յ. ՊԱՏԱՐԼԵԱՆ

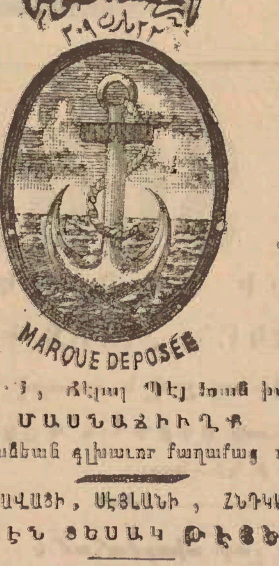

Կ. Պոլիս, Մէյտան Պէյ Խանի թիւ 10ը
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՔ
Օսմանեան գլխաւոր քաղաքաց մէջ
ՉԻՆԻ, ՃԱՎԱՅԻ, ՍԷՅԼԱՆԻ, ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԹԷՅԵՐ
Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառում
Տեղւոյն, չափի եւ գինի մասին կատարեալ ուղղամտութիւն

Զգուշանալ մեր մարքայի կեղծերէն

ՄԱԶ ԹԱՓԵԼՈՒ ՋՈՒՐ

ԿԱՆԻՓԱԼԻ հռչակաւոր Բուամա'ն նորագիւտ եւ պարզ անվնաս հեղուկ մըն է, որ 1—2 վայրկենի մէջ մարմնոյ վրայի անճաճոյ եւ աւելորդ մազերը եւ աղուամազերը (այվա Թիւյիւ) կը ջնջէ արմատէն եւ կը թափէ առանց երբեք այրելու եւ մորթին վնասելու։ Սոյն հեղուկին ազդեցութիւնը միայն մազերու վրայ ըլլալով, ժամերով մարմնոյ վրայ մնալու ըլլայ բնաւ չ'այրեր։ Մեծ համբաւ առեր՝ է, Պոլսոյ Բերայի հասարակութեան մէջ, որ մեծ մասամբ շնորհիւ սոյն հեղուկին միջոց մը լաւագոյն գործածուած տուն-նաւոր եւ զարշելի բուղաղոր մեծ անց վնասներէն փրկուած է։ Գործածելի տան եւ բա նիրդ մէջ։ Պաշտօնապէս քննուած է եւ արտօնուած զերծ գտնուած է։

ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ, ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Գինը 12 ղրուշ կը ծախուի։

«ՆԻՒՐՕՋԷՆ ԲԱՐԻԶԻԷՆ»

ՆՈՐԱԳԻՒՏ ԵՒ ՎԱՐԿԵՆԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՄԱԶԻ ՆԵՐԿ

(ԲՆԱԿԱՆ ՍԵՒ, ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ԵՒ ԴԵՂԻՆ)

Ֆրանսական եւ գիտական արտադրութեանց վերջին արտադրիչ եւ աննման նորաձեւութիւնէ եղող վերոյիշեալ մազի ջուրը հաշտուելու վերահնարագիծ մ'է մազերու, որ միայն առաջին գործածութեամբ եւ առանց դժուարութեան երիտասարդութեան ատեննին պէս 8—10 վայրկենի մէջ անհամանական գոյն մը եւ փայլ մը կուտայ ճերմկցած մազերու, մօրուքի եւ պեխերու, միանգամայն զանոնք զօրացնելով եւ աճեցնելով։ Յառաջ բերած գոյնը այն աստիճան բնական է որ ամենէն ուշադիր նայողը չի կրնար որոշել, եւ 6—7 շաբաթ առանց աւրուելու կը դիմանայ եւ ուզուածին չափ կրնայ լուացուիլ եւ լուացուելով մազերուն գոյնը կը հաստատուի եւ կը բնականանայ։ Մէկ անգամի փորձը պիտի համոզէ գործածողը սոյն ճշմարտութեան։ Կը ծախուի մեծ տուփը 25 եւ փոքրը 18 դրուշ։

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ ՀԵՏԵՒԵԱԼ ԴԵՂԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑՆԵՐԸ

Բերա Մեծ փողոց Ռեւսիոյ դեսպանատան կից թիւ 433 (Իգիտորի) վաճառատունը։ Կալաթա Մէրմէրեանի փողոց թիւ 16 Ս. Սիմօնօֆի վաճառատունը (մեծաքանակ)։ Նոյնպէս Կալաթա Մահմուտ Փաշա Մահմուտիյէ ճատտէսին թիւ 3, 0 վիլ տը Ֆրանս վաճառատունը։ Պօէէէ փու Կամուրջի գլուխ, Քիւչիւքեան եւ Իւրի Դարօ լօւ (Եէնի Ճամի) դեղարանները, եւ Արս Մարզ դէմ N° 41 Անգղիական վաճառատունը, եւ բոլոր ուրիշ մեծ դեղարանները. Նոյնպէս Գաղա Զէմգի խանի դէմ Ձասուածատուրեանի դեղավաճառանոցը, եւ Դաւութ զիւղ քաղաքին վրայ Ֆարանի ենարանը։ 339 66—70

ՌՕՍԻԱ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ին Կայս· հրամանով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Պետերպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մօրսկոյա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 4,000,000 ռուպլի
Երաշխաւորութեան գումար 63,000,000 Ֆրք.
1894ի հասոյթք 24,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճարած է մօտ 90,000,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱՒԳԵՐ
Կոլիս Ճէլալ Պէյ խան, թիւ 22, 23

Փոխ Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

Մառանճիլար Ղալաթիա, Ճէօմլէքճի փողոց, 1
Դրամատնակ Ո. Ժ. ՌԷՊՊԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 52

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000 «ՖԻՆԻՔՍ» Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է որոյ բաժնետարք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 326

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական կառերք, կարասիք և ապրանք յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու նաւահանգստաց Ղալաթիա, Պանք Օթօմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2/14ին — 20 ՍԷՖԷՐ 1310

Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ. ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ 28

Les Seules purgeant sans Coliques
PILULES SAVONNEUSES BOISSY
LAXATIVES PURGATIVES RAFRAICHISSANTES
La Boîte de 40 Pilules : 2 fr. franco.
Ph^ie BOISSY, 2, Place, Vendôme, PARIS

ՊՈՒԱՍԻԻ ԱՃԱՌԱՅԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ

Միակ լուծողականներն առանց խիթի լուծում գլխացաւերու, ջղացաւերու, պնդութեան, աղեաց անլուծութեան եւայլն...

Կը գտնուի ի Կ. Պոլիս, դեղագործ Քանցիւկի քով, Բերա, Մեծ-Փողոց, 249 370

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՄԷՀՓԱՐԷ

Բան մ'չգնէք առանց այցելելու Մէհփարէ վաճառատունը, ՂԱԼԱԹԻԱ, ՍԱՆՏԸՂՃԸԼԱՐ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 166, ԴԱՐԱՆԼԸԴ ԶՐՈՒՆԻ ԴԻՄԱՑ։

Եղանակիս համար նիւթերու առաջին մթերք եկաւ։ Երբէք վաճառատուն մը այսքան մեծ զոհողութիւններ յանձն չէ առած իր աժանութեան համբաւը պահելու համար որքան Մէհփարէ վաճառատունը։ Արգոյ հասարակութեան աւելի կատարեալ գաղափար մը տալու համար քանի մը նիւթերու գիները կը նշանակուին՝ Ղրշ

1 Կտոր բուրդէ անդրավարտիք կէկէու սիստէմ 12 1/2
» » » 12 1/2
Ֆլոտինգ Ֆանէլա գծաւոր կամ զոյշ 12 1/2
3 Զոյգ գուլպա ճերմակ կամ զոյշ բրդէ 12 1/2
6 » » բամպակէ գծաւոր կամ սեւ 12 1/2
2 » » անգլիական բրդէ 12 1/2
4 » » բամպակէ գծաւոր կամ սեւ 12 1/2
1 Կտոր ֆիշիւ զուտ բրդէ 12 1/2
1 » բրդէ վզտաւակ 12 1/2
1 » էրիկ մարդու ճերմակ շապիկ կամ ֆանէլա ճէնղէմէն 12 1/2
3 Կտոր փոքր շապիկ կտաւէ օձիքով 12 1/2
4 Զոյգ կտաւ Թեւնոց 12 1/2
6 » » օձիք 12 1/2
1 Կտոր էրիկ մարդու կամ կնոջ անդրավարտիք բուռազէ կամ բրեթոն 12 1/2
1 Կտոր Շապիկ կնոջ համար 12 1/2
12 » ճերմակ կամ գունաւոր Թաշկինակ 12 1/2
6 » անձեռոց կտաւէ եւ Թանձր 12 1/2
1 » գունաւոր կտաւէ սփռոց 6 հոգինոց 12 1/2
1 » ճերմակ սփռոց վեց հոգինոց 10
12 Թէյի անձեռոց 10
1 Լիդրա 0 տը Քոլոնեը ժիւլ եղբարք 12 1/2
1 Տուփ բաւփիւ մըրի 12 1/2

Որսի բաճկոնակ զուտ բրդէ, կնոջ չարէղ բրդէ, ձաքոնի մետաքսէ Թաշկինակ, փողկապ վերջին նորաձեւութիւն, ժամացոյց ամերիկեան դրուԹեամբ, անկողնի ծածկոց զուտ բրդէ կամ մետաքսէ, եւ ուրիշ շատ նիւթեր։ Մէհփարէ վաճառատունը կը ծախէ անձրեւի համար անԹափանցիկ վերարկուներ չափազանց աժան գներով

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլ, Պօրտօ, Մէլէրնօ
և Սև Ծովի Միջև Բեռնով

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ռամսէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէֆթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոփուս	3000	Բէրա	2250
Յարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասըրնի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՕՍ և ԸՆԿ.
330 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

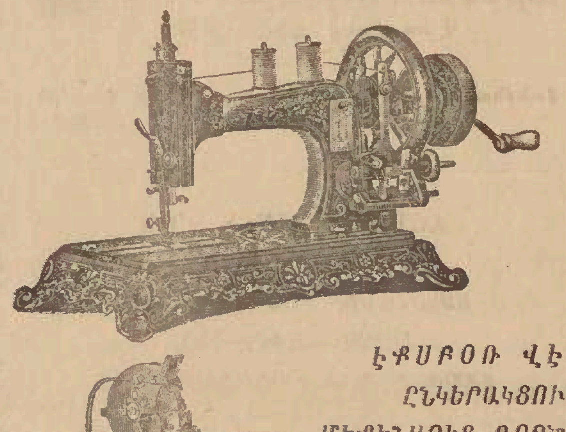

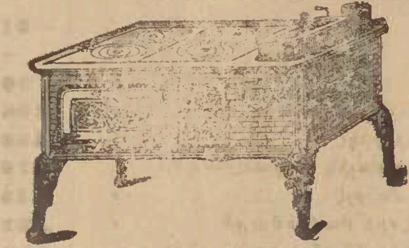

ԷՔՍԲՕՌ ՎԷՌՊԱՆՏ
ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՔԵՆԱՅԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ
ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

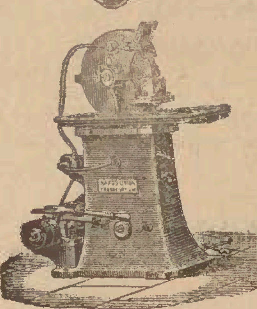

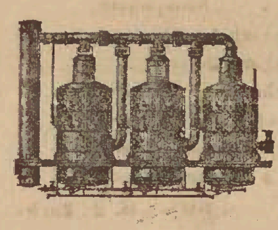

Ցուցադրութիւն մեքենաներու եւ գերմանական ճարտարագործութեան այլ նիւԹերուն Ղալաթիա, Պէր Էմպէ Բազար եւ Մէհրէմէ փողոց, Թիճարէթ խան [Նաւ. կին կեդրոնատեղի Բէժիի]

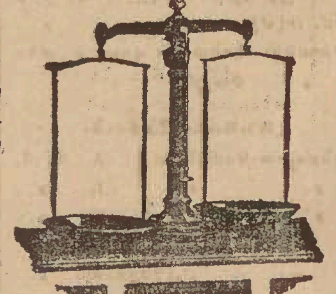

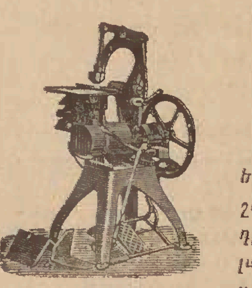

Մեծ մԹերք զանազան մեքենաներու, որք են՝ շոգեշարժ մեքենայք, կազով ու բարիւղով շարժող մեքենայք, որոց մին շարժման կը դրուի ներ յաճախորդն ուզէ։ Պարզ քարիւղի լամբարը մէկ ժամուան մէջ 0.4 օիլոկրամ կը սպառէ, այսինքն ժամը 15էն 20 փարայի։ Կը գտնուին նաեւ ճախարակներ, ծակող մեքենաներ, քերան բացող մեքենաներ, երկաԹաեիԹեղէ եւ Թանձրաքարտէ ԹիԹեղաճատներ, ԹիԹեղա ործուԹեան, ղարբնուԹեան, կոպղարարուԹեան, ատաղձագործուԹեան մեքենաներ, ջրհաններ, ճերկագործական մեքենաներ, շաղախ, գերմանական երկաԹէ զնդանիկներ, ասֆալտ, խայծդանաւոր քարդոն, խոհանոցի անօԹք, կազի լամբարներ, ճեմիշի կ զմածք, պխիրլէդ, կարի մեքենայ, եւն. եւն.

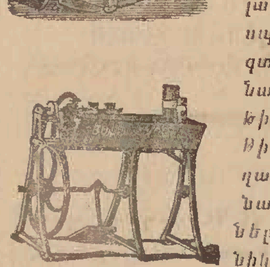

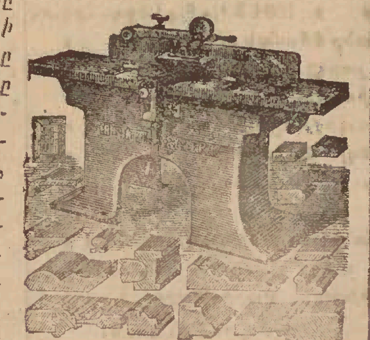

Մասնաճիւղք
ԱԹԷՆՔ, Լափոլէս փողոց, 11 [նախկին Պալ. օտ ԱԹէնքի]

Անդրանցներ
ԵԼԼԱՆ Կ, Թոփհանէ Թաղ, ՊԻՐԷՈՆ, Բլիտոսն փղց.

Գործակալութիւնք
ՍԵԼԱՆԻԿ | ՄԵՐՍԻՆ | ՊԷՅՐՈՒԹ | ՔԱՒՖԱ
ԻԶՄԻՐ | ՀԱԼԷՊ | ԴԱՄԱՍԿՈՍ | ԵԱՖԱ

Քորֆու, Զանդա, Բաղրաս, Վոլոս, Վօլօ, Աղեքսանտրիա, Գահիրէ

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՏԴԻ ՕԾԱՆԲԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՋՈՒՏ ԻՒՂ

Խիտ միացեալ ու շուլ և սոդայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈՏԴ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք

Կաթէն չափ ախորժահամ է

Մորուի ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններն ունի հիբօֆօսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառուլծիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց հողածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, սուրճ համ ու հոտ ունի, գիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԷԼ

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ Ֆրանք 8,000,000
Պահեստի դրամ » 10,028,000
Տարեկան հասոյթ » 23,250,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մԹերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

894 Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պաղչէ-Գափու, Ճնանիւատիս խան, 12, 13, 14

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՄԱՐՍՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԳԻՆԻ
ԵՐԿ–ՄԱՐՍԻՉ

ՇԱՍԷՆ

ՊԷՊՍԻՆՈՎ եւ ՏԻԱՍԹԱԶՈՎ

Պէպսինն ու տիասԹազը երկու բնական ու անհրաժեշտ գործիչներն են մարսողութեան։ ՇԱՍԷՆի Գինին, 1864 ին յոյժ նպաստաւոր տեղեկագիր մը ստացած է Փարիզի բժշկական ակադեմիայէն։ Այն ատենէն ի վեր, յոյժ կարեւոր տեղ մը բռնած է Ախտաբուժութեան մէջ, եւ ամեն օր կը յանձնարարուի ընդդէ,

Դժուարին կամ անկատար մարսողութեանց, ստամոքսացաւերու, դժուարահալութեան, ստամոքսատապերու, յամր նորաբուժութիւններու, փսխումներու, փորհարութեան, սիրտխառնութեան, եւայլն.

Փարիզ, 6, Վիքթորիա ծառուղին եւ գլխաւոր դեղարանները։

Ունենալու համար ճշմարիտ Ջուր

VICHY

(Ֆրանսա)

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու փորակին վրայ։

CÉLESTINS.— Կաթուած, աւազախտ, շաքարախտ։
GRANDE GRILE.—Լեարդ։
HOPITAL.— Ստամոքս։
Հոգ տանիլ Աղբիւրը նշանակելու։

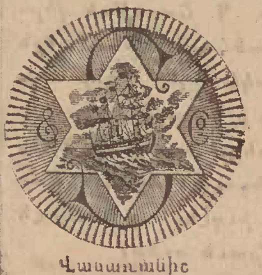

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՆԵՐԿԵՐՈՒ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԻՄԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ «ՍՈՒՐԻՔՍ» ՎԵՌՆԻՇԻՆ
ԵՒ ԱՄԵՆԱՍԵՒ ՄՈՒՐԻ

Վաստակաւոր

ԽՄՈՐԱԿ ՊԱՏՐԱՍՏՈՂ
SCHIFF, SRPEK & COMP.
VIENNE, I. LOTHRINGERSTRASSE, 3
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ R. et F. Heer Կ. ՊՈԼԻՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԻ ու ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պոլսոյ միջև կանոնաւոր յաճախ բառնով

Մինչեւ յոգենալը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի յունվ. 28ին (Ը. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւողներ, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲՐԳՈՒԼ
38 Մումհանէ փողոց թ. 10

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթական երթեւեկութիւնք

Բշ. 15/27 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 16/28 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոնի ճամբով
Դշ. 17/29 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Դշ. 17/29 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Եշ. 18/30 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր. 19/31 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ.— Յունիս. 18 28, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող գծեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիփոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բօր-Սայիտ զաղղիական գծին 263

ՆՈՐ ՌՈՒՂԵՑՈՅՑ

ՄԷՍԱԺԸՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ուղղակի և Թեւեկ ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սեւ ծովու նաւահանգիստներուն (երթուղարծին հանդիպելով ի Հավր)։

Լոնտոնէ մեկնում ամեն կիրակի. Մարսիլիայէ մեկնում ամեն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, սկսեալ սեպտ. 21էն, դէպ ի Պիրէոն, Իզմիր, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբթուն, սեպ. 28էն սկսեալ, դէպ ի Քալամաթա, (փոփոխակի Քաթաքոլո) Շիրա, Սէլանիկ, Տէտէ-Աղաճ, փոփոխակի Քավալա, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսէ մեկնում դէպի Մարսիլիա, Հավր, Լոնտոն, ամեն ուրբաթ, առտուան ժամ 9ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէտէաղաճէն (փոփոխակի Քավալա), հոկտ. 11էն սկսեալ եւ միւս շաբթուն Տարտանէլէն, Իզմիրէն, Պիրէոնէն, հոկտ. 18էն սկսեալ։

Բաց աստի, ամեն տասնըհինգ օրը, ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 1էն սկսեալ Սուրիոյ գծին շոգենաւը Կ. Պոլիս գալով անմիջապէս պիտի մեկնի դէպ ի Մարսիլիա միայն Իզմիր ու Պիրէոն հանդիպելով։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Հոկտ. 3էն սկսեալ, հինգշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, ամեն տասնըհինգ օրը։ Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր (առանց ուրիշ շոգենաւ փոխադրութեան) Վաթի, Սամոս, փոփոխակի Հռոդոս, Պէյրութ, Լառնաքա, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Լաթաքիա, Թրիփոլի, Նորէն Պէյրութ, Աղեքսանտրիա, Մարսիլիա՝ ուրիշ նաւ փոխադրութեամբ, Պէյրութ դէպ ի Եաֆա եւ Բօր-Սայիտ։

ՕՏԵՍԱ-ՆՈՎՈՐՕՍԻՍՔի ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ կիսամսեայ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիայէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 7էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ-ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ տասնըհինգօրեայ՝ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիայէն եկած սուրհանդակի Սերով։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի կէսօրին դէպ Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Պաթում։ 425

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐԻՆ